

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE DIN BUCUREȘTI

REDACȚIA:
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția culturală

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ
ABONAMENTUL:
Pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an;
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei.

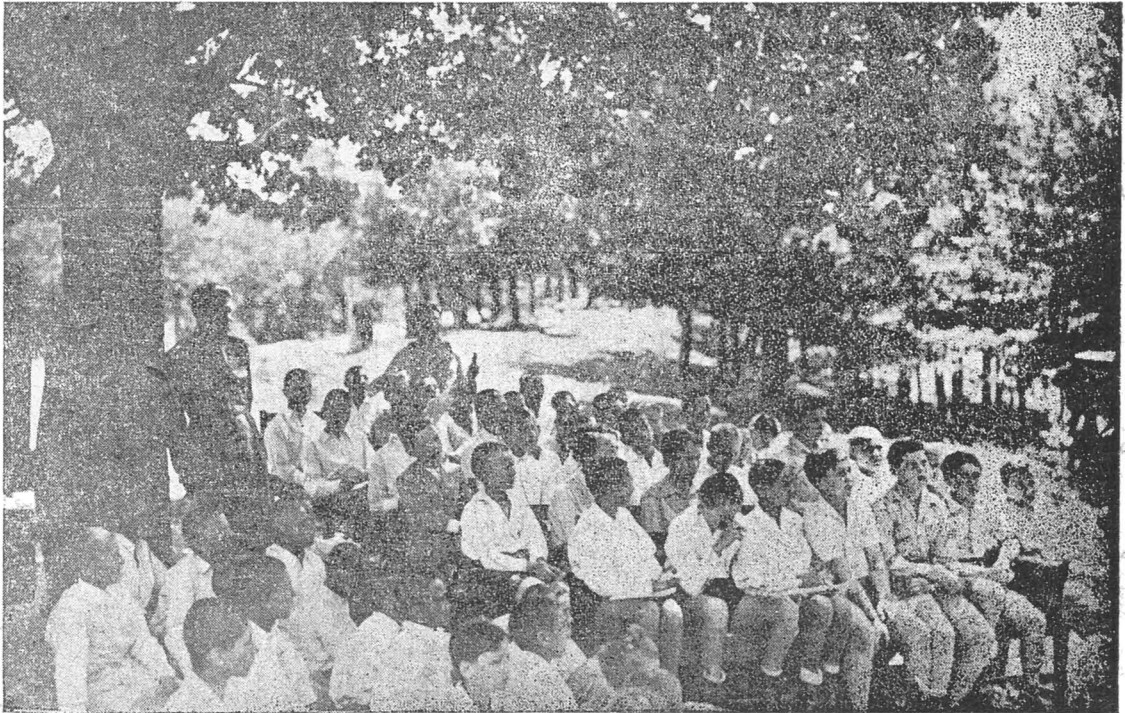
ADMINISTRAȚIA:
Arhiepiscopia Bucureștilor
Secția economică

IMPERATIVUL ȘCOALEI CREȘTINE

După cum primăvara, pentru bunul gospodar, este timpul când își începe noul an de lucrul câmpului, asemenea toamna este timpul când pedagogii noștri creștini, își

het și profesor de religie, este un timp de noi pregătiri.

Câte lipsuri mari, nu avem noi pe terenul pedagogiei creștine!

Școala în mijlocul naturii: Voevodul Mihai cu colegii camarazi dela Mănăstirea Dealul.

reiau în plin activitatea lor școlară, în sens pedagogic creștin.

Și dacă pentru gospodarii cei aleși, toamna trecută este timpul prielnic pentru pregătirea ogoarelor, iar iarna pentru refacerea uneltelor de lucrul câmpului, asemenea vacanța cea mare pentru bunul cate-

Numai cel ce și-a pus inima lângă sufletul religios al copiilor, a început să simtă ce lucruri frumoase și minunate s'ar putea realiza. Și cu durere observă, că-i lipsesc atâtea și atâtea mijloace strict necesare, pentru o reușită îndrumare creștinească. Ba ceva mai mult, dacă este vorba să mărțu-

risim adevărul, nici delimitarea ogorului de lucru nu este complet precizată. Unii spun ca să faci numai instrucție religioasă, alții spun ca să faci numai educație religioasă, de nu știu unii ce să mai creadă. Cu alte cuvinte, ne lipsește precizarea însăși a noțiunii de pedagogie creștină.

Lucrurile însă se simplifică, când începem să reflectăm, la scopul pe care-l urmărim cu religia în școală. Desigur că nu urmărim a scoate nici memorizatori mecanici de dogme și rugăciuni, nici ipocriți religioși și nici practicanți inconștienți ai datinilor noastre religioase. Din contră, noi urmărim a pregăti în primul rând buni creștini, suflete armonice, sub raportul ansamblului facultăților lor sufletești. O credință ortodoxă conștientă, un sentiment religios cultivat, deprinderea pentru practicarea virtuților creștine, pot constitui într'un întreg unitar, un suflet creștin bine educat.

Pentru această educație creștină integrală însă, nu ne vom putea opri numai la educația intelectuală creștină, nici numai la educația religioasă și nici numai la educația morală creștină. Fiecare din ele trebuie aplicată și toate laolaltă bine îmbinate, pentru a răspunde imperativului tradițional al pedagogiei creștine ortodoxe. Căci a răspunde acestor obligațiuni pedagogice, nu este o inovație, ci revenirea la spiritul cel

sănătos al pedagogiei creștine din veacurile primare, adică al epocii de strălucire întru toate a Ortodoxismului nostru.

Caracterele adevărate, nu s'a putut forma decât prin Creștinism, devenind caractere creștine, iar această însemnată operație sufletească, nu se poate împlini, decât aplicând principiile pedagogice creștine, în toată amploarea lor. Numai aplicând aceste principii, ne vom putea convinge, că sala cursurilor școlare la religie este necesară, însă insuficientă. Laboratorul creștin al ortodoxiei noastre Biserica, devine strict necesar, cu toate anexele sale tradiționale.

Avem noi toate cele necesare, pentru această înaltă lucrare creștinească? Biserica ortodoxă ni le oferă cu prisosință, față de celelalte confesiuni creștine. Ne lipsesc mijloacele formale, despre care vom vorbi în viitor. Dar dacă avem în primul rând convingerea înaltei noastre misiuni și orizontul lucrului nostru clarificat, toate celelalte ni se vor adăoga nouă, după justa cerere.

Acestea sunt reflecțiunile firești ale pedagogului creștin, în vacanța ce urmează după un an școlar sbuciumat, de atâtea întâmplări neplăcute cu mulți din școlarii noștri.

Acesta este primul gând, cu care trebuie să pășim în școală, în pragul noului an școlar.

Consilier

Cum au ars „stăreția“ dela Câmpulung. Clădirea era fără stil, fără importanță. Se reface în stil mănăstiresc cu columnele din piatră de Albești și cu capitellurile din vremea lui Matei Basarab,

MITROPOLITUL GRIGORIE DASCALUL

COMEMORAREA UNUI CENTENAR († 1834—1934).

În anul acesta, Biserica noastră ortodoxă română, a comemorat centenarul dela trecerea dincolo de această viață, a marelui mitropolit al Țării românești, Grigorie IV Miculescu, supranumit pentru meritele sale pedagogice școlare și „Dascălul“.

Viața sa ne este cunoscută, ca unul din cele mai de seamă capitole, ale istoriei Bisericii române. Căci a fost în adevăr, un ierarh cult, cucernic, cu o bogată pregătire teologică ortodoxă și un distins suflet de român.

Biblioteca Academiei române, îi păstrează în cinste operele teologice, iar bibliotecile noastre mănăstirești le prețuiesc ca documente rare de teologie ortodoxă, tălmăcite în limba noastră românească. Nu pot să uit ce impresie profundă, mi-au lăsat operele sale, aflate și cercetate personal în vechea bibliotecă a sfintei mănăstirii Neamțul!

Mitropolitul Grigorie, este cel dintâi ierarh, care ne-a lăsat o literatură patristică mai bogată, tradusă în românește. Între autorii traduși, se înțelege în parte, aflăm pe Sf. Vasile cel Mare, pe Sf. Grigorie de Nazians, pe Sf. Ioan Gură de Aur, Teodoret al Cirului, găsim viețile sfinților și mai apoi din Fotie, Ghenadie Scolarul, ș. a. Deasemenea numărul cărților de ritual tălmăcite în românește, a sporit, încă mult.

În sufletul marelui ierarh, pâlpăiau tot așa de puternic, duhul evlaviei, primit dela starețul Paisie dela Neamțu și din școala creștină a sf. Munte, ca și sentimentele de bun român, pe care și le întărise în școala redeșteptării naționale, dela Sf. Sava. Deaceia mizeriile vieții ca și exilul, nu-l înspăimântau, când cu munca și truda, putea să-și împlinească aceste nobile idealuri.

Din spirit misionar ortodox, ajută și sprijinește traducerea și tipărirea, de pe

grecește, în limba bulgară, a Noului Testament, pentru frații noștri ortodoxi din Balcani. Tălmăcirea Sfintei Scripturi, fie pe calea explicărilor ortodoxe, fie pe calea Cazaniilor, fie pe calea traducerilor din Sf. Părinți, constituiesc o bună parte din operele sale. Alături de partea ritualului ortodox, îl preocupa latura didactică creștină și mai ales educativă, în spiritul evlaviei ortodoxe.

Preocuparea fundamentală, a fost înființarea școalelor teologice, cu instrucție și educație religioasă, care să dea preoți pregătiți pentru satele noastre. La temelie seminariilor noastre teologice, stă așezată concepția pedagogică creștină a marelui ierarh. Era duhul creștin ortodox al curentului paisian, ca și al sf. Munte, ca centru monahal al ortodoxiei.

Cuprinsul unei opere de pedagogie creștină, alcătuită de marele ierarh și amintită prea puțin, poate fi socotită testamentul principiilor sale de educație creștină. Astăzi când arșița crizei educației creștine intelectualiste, se afirmă dureros, opera marelui ierarh și dascăl, stă ca o fântână cu apă răcoritoare, dătătoare de noi puteri. Căci în ea trăește spiritul ortodox, al adevăratei pedagogii creștine. Transpusă în ritmul vremii și laturii psihologice actuale, adaptată la nevoile școalei noastre de stat, pedagogia creștină de odinioară, își poate da astăzi roade alese.

Iată de ce am socotit de cuvânt, ca la centenarul marelui ierarh, să readucem la lumina cunoștinței populare, gândul creștin al marelui ierarh, în ceiace privește educația tineretului. Deaceia suntem recunoscători d-lui Prof. Nicolae Iorga, care a cinstit acum doi ani, una din ședințele Academiei române, cu comunicarea operei pedagogice a marelui ierarh, pe care o și redăm în paginile revistei noastre.

Preotul M. BULACU

VISUL PEDAGOGIC AL UNUI COPIL AL BUCUREȘTILOR (MITROPOLITUL GRIGORIE DASCĂLUL)

Un pedagog „moldovean“ pela 1800¹⁾.

de N. IORGA

...«Părintele cu grijă pentru odrasla lui trebuie să-l dea la școală până la «vrâsta întâiu» sau până la «vrâsta a doua», „între patrușprezece și cincisprezece ani“. „Copilul ascultă atunci mai ușor. Ascultarea e rară la acel care începe a treia vârstă, și copilul de cincisprezece ani care nu va fi primit nicio educație, va rămânea nesupus. La a patra vârstă, nu mai e nimic de făcut“. Dacă intră așa de bătrân la mânăstire, nu va fi un călugăr bun: „abia unul dintr'o mie“ dacă în adevăr reușește. Să se urmeze deci exemplul împlânzitorului, care ia vietatea de mică, al grădinarului, care mută copacul tânăr.

Adus încă dela patru, „cel mai târziu la cinci ani“, copilul va fi întâiu binecuvântat de un preot cu obișnuita rugăciune. Părinții îl vor prezinta apoi dascălilor: „Iată, iubiți dascăli, vă încredințăm copilul nostru; învățați-l, faceți-l să cunoască, împreună cu literele, pietatea și virtutea, o credință dreaptă și moravuri cu adevărat creștine. Dacă nu e cuminte și nu vă ascultă, pedepsiți-l aspru și fără frică; dacă nu, v'o spunem fâțiș, veți răspunde pentru dânsul în ziua judecării celei de pe urmă“.

După o lună abia, chemându-se în ajutor Sfânta Treime și Maica Domnului, se va începe „mica pedagogie“. silabisirea și, alături, rugăciunile. Nu trebuie, ca odinioară, la început Octoihul și Psaltirea, care sânt într'o limbă grea, ci „cărți simple, ca învățătura creștinească cu întrebări și răspunsuri — vezi și traducerea lui —, „prezentări de istorie vechi și de istorie sacră și mai ales Catehismul arhiepiscopului Platon“, foarte lăudat ca „o comoară“, un „raiu“. Se va da zilnic, „la al noulea ceas“, o parte, învățându-se și pe de rost.

Acesta va ținea trei ani, și pe urmă vor veni Psalmii, la capătul cărora școlarul să poată ceti orice.

În fiecare zi, un ceas e pentru lecții, „un

șfert, o jumătate sau mai mult“, Catehismul lui Platon. Iarăși un ceas de studiu urmat de un șfert de tăcere. Al treilea ceas de studiu, după care Catehismul. Al patrulea și ultimul șfert „de tăcere și repaus“.

Părinții vor da exemplul prin cumpătarea în toate; joc de cărți să nu vadă copilul acasă. Același exemplu îl datorește profesorul. Întâia lui grijă trebuie să fie ordinea în clasă, pentru care se vor alege și monitori.

Fîrește că dusul la biserică, învățarea obiceiurilor cultului viu în primul rând al educației.

E și bunătate în această pedagogie călugărească. „Deprindeți-vă copiii din vrâsta cea mai fragedă, cum vor fi întărcați, cu obiceiuri cinstite și creștine, suprimând și sărutări și desmierdări necumpătate. Dacă plâng prea mult, loviți-i fără a ținea samă de micile lor capricii. Dar, dacă băgați de samă totuși o oarecare melancolie care i-ar putea îmbolnăvi, atunci sărutați-i, mângâiați-i cumpătat, zăbovind clipa când nu li veți satisface dorințele“. Când duci copilul la școală, stă întâiu cu dânsul puțin și lasă-l numai pe urmă. La început nu trebuie lecție, ci bună purtare. „Și dacă i-ar fi frică ori ar plânge, i s'ar da ca să-l mângâie vreun fruct ori un ban. Iar, dacă se ține bine, i se va arăta mulțămirea: „Așa-mi placi când ești cuminte“. În cazul contrar: „Nu, nu-mi mai ești drag acum: uite cum se poartă de bine Gheorghe și Constantin“. „Din timp în timp, dascălul va închide ochii și va părea că nu vede greșelile“. Dacă, la începutul lecțiilor, copilul fuge, i se va spune de acasă: „Nu te mai vreau pe aici, dacă pleci dela școală“. I se poate vorbi de pedeapsă — ba până la „gâtuit și spânzurat“ —, dar la urmă va fi dus de mână la dascălul de care se teme, și acesta-i va da un briceag, o cruciuliță, niște mătăni, vreo poamă, spunând: „Nu știți voi, dar, iată, Dimitrie s'a hotărît să nu mai fugă dela școală. Dacă se ține de cuvânt, îi voi face o frumoasă haină de mătasă“.

Lecția de religie începe într'un chip original și duos. Copilul face șapte mătăni înainte icoanei lui Hristos și a Maicii Domnului și le sărută. Se suie pe catedră, cu o

1. Fragment din „Un pedagog moldovean pela 1800“. Academia română, memoriile secțiunii istorice, seria III, tomul XIII, mem. 14.

icoană sau cu crucea în mână. Conșcolarii trec doi câte doi, se închină de trei ori, sărută și spun: Dumnezeu să te lumineze, dragă Dimitrie, și să te ajute să înveți carte sfântă și mântuitoare“. Atunci noul școlar se pleacă și el la dascălul și-i sărută mâna, pe când, la locurile lor, copiii cântă: „Impărate ceresc, mângâietorul“.

Dacă e prins școlarul cu ceva, profesorul va spune că „un înger“ i-a spus-o, că printr'o vedenie a aflat-o. Mătăniile ispășitoare se impun, și vinovatul va spune înaintea tuturor: «Am greșit, dragi prieteni; în numele lui Dumnezeu iertați-mă». Când intervine biciul, să fie «părintește, fără mânie, fără gând de răzbunare». Mamele să nu se plângă atunci: nu moare copilul dintr'acesta.

Și când școlarul se duce din clasă pentru o nevoie, s'ar face trei mătăniile icoanelor și o salutare dascălului, iar la întors tot așa. Iar seara, la plecarea pentru masă, se va cânta „vrednicește“ și se vor face douăsprezece mătăniile. După sfatul profesorului, copiii vor merge cu mâinile la piept sau în brâu, salutând pe clerici, pe bătrâni, pe oamenii de cinste, și acasă vor săruta mâinile, chiar picioarele părinților. La culcare cincizeci de mătăniile, trei cruci asupra patului. Alte cincizeci de mătăniile vor saluta dimineața, gustând ceva numai odată cu ivirea soarelui.

La catehism se sună clopoțelul, monitorul cere liniște, profesorul vorbește „blând, fără a se grăbi, simplu, așa ca și cei mai mici să înțeleagă“. În recreație copiii își sprijină capetele de perete cu ochii închiși,

„ca să-și odihnească spiritul de lucrurile acestei lumi“.

«După masa de amiază, ucenicii nu vor fi puși în ceată la lecții, căci aceasta face rău sănătății trupului și sufletului», ci iarna, vor face exerciții de scrisoare, iar vara vor și dormi un ceas, după care se vor înviora, spălându-se.

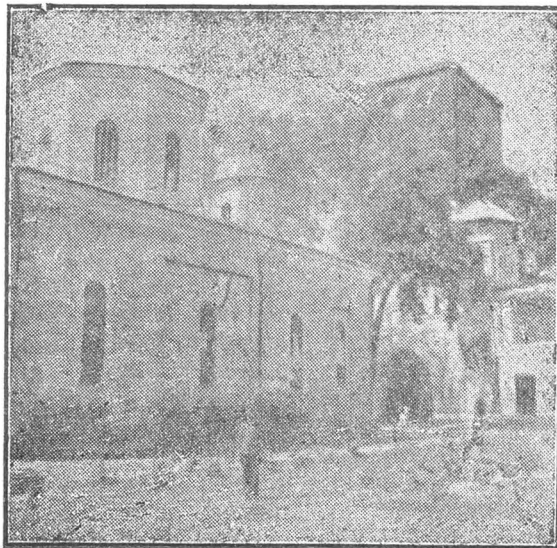
Cum «ciobanul, ca să-și îndemne mieii la pășune cântă din fluer», — simți pe fiul de țăran dela noi — «cum doica pentru a adormi copilul care plânge face să se audă cântece frumoase», așa elevilor săi li va da mângâiere dascălul prin tropare. Și ei vor cânta, cei cu glas bun, îmbrăcați în alb, pe când unul din ei va cădelnița icoanele.

Pentru atitudinea la biserică se dau prescripții exacte. De Paști copiii își vor săruta unii altora mâna dreaptă.

Dar se vor observa strict posturile.

Iar, când școala va fi sfârșită, dascălul va recomanda învățăceilor săi grija sufletului, singurul care nu pierе. Atunci absolvenții vor trece ori la meșteșug ori la profesorii de «gramatică, filosofie și științele de folos sufletului și trupului». Părinții și meșterii vor respecta curăția sufletească ce s'a dobândit.

Aceasta era, spune păr. Nisiotis, «o școală primară grecească spre sfârșitul secolului al XVIII-lea». Nu, ci, la început, *visul pedagogic al unui copil al Bucureștilor*, unui mistic din școala lui Paisie, iar, pe urmă, poate, un îndreptariu pentru școala pe care o deschisera părinții la Neamț, așteptând ceasul când Grigore își va începe activitatea pastorală la București“.

„Cum au ars Sf. Mănăstire Negru-Vodă din Câmpulung. În dreapta: Coperișul istoricei Clopotnițe. În stânga: Cupola bisericei, care e deja refăcută și mai frumos.“

S C H I Ţ E

DIN ISTORIA MITROPOLIEI DIN BUCUREŞTI CU PRIVIRE LA CONSTRUIREA BISERICII ŞI PORTRTELOR ZUGRĂVITE ÎN BISERICĂ.

În ziua de 9 Aprilie an. 1654. murind Matei Vodă Basarab, încercat de ani şi amărăciuni, pricinuite de obrăznicia ostaşilor săi-seimeni şi dărăbani, ce „strigau prin curtea domnească să li se deie lefi mari că ei au bătut războiul cu Vasile Vodă” (războiul dela Finta din 17 Maiu 1653), şi că „nu le mai trebuie Domn bătrân, ci să se ducă la mânăstire să se călugărească”, serdarul dela Dobreni, Constantin Radu Şerban, ajunse pe tronul ţării româneşti cu ajutorul acelor mercenari, pe care însuşi îi îndemna la nesupunere şi obrăznicie.

Timpul domniei lui de patru ani fără căleva zile (9 Aprilie 1654 - 15 Martie 1658), a fost foarte des turburat din cauza obrăzniciei aceleiaşi armate de mercenari şi din cauza revoltelor de nemulţumire, în contra streinilor aduşi în Țară spre a potoli şi desfiinţa cetele turburătorilor.

Pe subt ascuns, Voevodul Radu Şerban, în înţelegere cu boierii săi, chiamă în Țară pe Rakoczy cel tânăr cu Ungurii lui, să sdrobească pe seimeni şi dărăbani cu care nu se mai putea împăca nimeni şi deveniseră mai răi de cât cei mai răi tâlhari. Ungurii intrând în Țară, Constantin Serban, îşi chiamă oastea la războiu şi porniră cu ea înaintea lor; o duse până în părţile Teleajenei şi aci părăsi luând drumul în spre Cetatea de Floci; iar Ungurii lui Rakoczy căsăpi până la unul, la satul Şoplea, pe nemulţămii şi obraznici Seimeni şi Dărăbani.

Această luptă s'a dat ziua de 17 Iunie 1655.

Unii istorici spun şi tradiţia confirmă, *că în amintirea acestei lupte, Constantin Vodă s'a hotărât să construiască o sfântă mânăstire în vârful dealului cu vii în latura despre miazăzi a vechiului Bucureşti, unde mai nainte era un schitu de lemn, numit „schitul lui Oprea Iuzbaşa”.*

De bună seamă, mânăstirea proiectată de Constantin Vodă a început să se zidească în anul următor 1656.

În anul 1657, se începu războiul pentru împărţirea Poloniei. Constantin Vodă, care nu avea nimic de răsunat în această aventură, începută de Carol - Gustav, Regele Suediei împreună cu ciudatul Rakoczy, fu şi el târît în războiu, unde trimise un pâlce de luptători Români, supt comanda căpitanului Odivoianu. Armata alieţilor a fost complet sdorbită.

Consecinţele imediate le-au tras ambii Voevozi Români - căci şi Gheorghe Stefan al Moldovei se amestecase în războiu -, fiind detronaţi de Turci, care ţinea cu tot dinadinsul să nu fie bănuţ de Carol, că ar fi susţinut prin vasalii lor acest războiu.

După mazilire - întâmplată prin Fevruarie-Mart 1658, Constantin Vodă, încălţând opincile exilului trecu în Transilvania la Satul-Mare, unde îl găsim şi în Dechemvrie 1659 şi chiar şi în Martie-

Aprilie 1660 când trage un straşnic chef împreună cu Mihnea Radu - urmaşul său în domnie, din care acestuia din urmă i se trase moartea de apoplexie; iar Constantin Vodă rămâne mai departe în Satu-Mare, mângâindu-şi bătrâneţele şi durerile exilului lângă a doua sa soţie, o tânără circaziană, cunoscută prin melegurile noastre româneşti, sub numele de Natalia, căreia se mai zicea şi Nedelca şi câte o dată şi Domnica. În anul 1675 îl aflăm la Râşnov pe Nistru în Ucraina, unde pare că s'a fost stabilit definitiv. În anul 1681 „împreună cu Doamna mea Nedelca”, dăruieşte lemn din crucea Mântuitorului, unei mânăstiri ucrainene. Moare probabil prin anul 1684 sau 1685.

Mai îndeaproape despre viaţa căznicească a lui Constantin Vodă R. Şerban se ştie:

Cu mult înainte de a fi ridicat pe tronul Țării Româneşti, pe când era simplu boier de Țară, acest fiu natural al Voevodului Radu Şerban (Aug. 1602 Sept. 1611), născut din păcatul cu Ilinca, fata unui preot Constantin din Bucureşti, acest Constantin Radu Şerban, s'a căsătorit cu Jupâniţa Bălaşa fica Stolnicului Niculache Rale. Această căsătorie a avut loc în anul 1630. În anul 1654, când Constantin se urcă pe tronul Țării, soţia sa Bălaşa era lângă soţul ei. Ea moare în ziua de 12 Martie 1657.

Un martor ocular care a asistat la înmormântarea ei spune: În Joia pocăinţii, muri doamna Bălaşa soţia lui Constantin Voevod, pe care am scos-o supt prapore cu o mare pompă în curtea Palatului (din Târgovişte), de am încunjurat biserica. La serviciul înmormântării au slujit un mare număr de preoţi, călugări, afară de căpeteniile clerului de aici, cărora la toţi li s'au dat sume enorme de bani. *Se înmormântă în amvonul bisericii din Curte şi după aceea se dădu o mare pomană....* (Paul de Alepo, ed. Cioranu, p. 152).

Deşi acest martor ocular spune că Doamna Bălaşa a fost înmormântată „în Amvonul bisericii din curte”, (adică biserica Domnească din Târgovişte), totuşi mormântul ei se află azi în biserica Sfânta Vineri, situată puţin mai înspre răsărit de curtea Domnească. Inscricţia de pe piatra mormântală spune: *Intr'acest mormânt zace acoperit trupul a prea luminatelor Doamnei Bălaşa, Doamna şi soţia cea iubită a prea luminatului Domn Io. Constantin Şerban Voevod, Domnul Țării Româneşti, a moşteanului Domniei, careia 27 ani umblând cu soţia ei, şi în Domnie 3 ane, fost-au şi mânăstirii jitianului ziditoare şi a multor moaşte ale sfinţilor împodobitoare, săracilor miluitoare, credinţei dreaptă rămânitoare şi lucrare scumpe pururea lucrătoare, şi a toată sărăcimea, oameni pătimaşi ca o destoinică ajutătoare; cu mare plâns şi jale de ai ei oameni şi de toţi viaţa ei au sfârşit, trecând de vârsta ei 45 ai (ani),*

întâmplându-se la pogribania ei fericitul părinte Macarie, Patriahul Ateofilia. Ot bătia mira 7165, ot văplăštenia je 1657 mja *Martie dni 12*“. (N. Iorga. Inscipții).

Din căsătoria, Doamnei Bălașa cu Constantin Șerban Voevod, s'a născut o fetiță al căruia nume a fost tot Bălașa ca și al mamei ei. (Potrete murale în biserica satului Dobreni din jud. Ilfov, zugrăvită în anul 1646).

care a numit-o la Butezul ei Natalia (Nedelva) adică Chiriachi. Nunta s'a făcut în năuntru palatului, în harem sau apartamentul de sus al femeilor. Patriahul era naș din partea ginerului, iar Mitropolitul citi rugăciunile asupra tinerei perechi, dar când fu timpul binecuvântărei, tot prea sfinția sa le-o dete. Li se pregătise cununi de aur și când era să ocolească masa pe care era icoana, evanghelia și crucea, s'au svărlit peste capetele lor

Vechea Mitropolie din București.

În anul 1654 când Constantin Șerban Vodă se sue pe tronul Țării, această copilă „coconița Bălașa“, era moartă de mult.

După moartea Doamnei Bălașa Constantin Vodă se căsătorii de al doilea în ziua de 8 Noembrie 1657 cu o frumoasă circaziană. Nunta s'a făcut în Palatul Domnesc din Târgoviște. Un martor ocular descrie această nuntă în următorul fel: În 8 Noembrie, Domnul nostru Patriarh a cununat pe Constantin Vodă cu o sclavă circaziană pe

nuci, cofeturi, direme și dinari, astfel fiind obiceiul (Paul de Alepo, op. cit. p. 215).

Aceasta e femeia care însoțea în exil pe soțul ei. Ea este femeia legitimă a lui Constantin Vodă și nu țititoare precum o înfățișează unii istorici, gata de a trece din brațele lui Minea Radu în căsătorie cu Constantin Vodă, pe vremea când erau refugiați pela Satu-Mare.

Cum am spus mai sus, Constantin Vodă Radu Șerban a început să clădească mănăstirea sa din

vârful dealului cu vîi din marginea Bucureștilor în anul 1656, în amintirea luptei dela Soplea (Simplea) pe Teleajăn.

Lucrarea era proiectată în stil mare și toată silința celor doi Ispravnici Radu Logofăt Dudesu și Gheorghe Șufariul din Târgoviște, nu aduse terminarea mănăstirii nici în Septemvrie 1757.

La această dată fiind în București Macarie Patriarhul de Antiohia, s'a dus să viziteze această mănăstire neterminată. Diaconul Paul de Alepo, care însoțea pe Patriarh, o descrie în modul următor: „ . . . mersem la marginea orașului pe un deal înalt ce dominează cu vederea orașul din prejur. Acolo actualul Voevod era ocupat cu clădirea unei mari m-ri cu o biserică mreața și strălucită, semănând pe dinlăuntru cu cea dela Curtea de Argeș, numai că aceasta este de cărămidă și în tindă are 12 stâlpi fiecare dintr'o bucată rotundă de piatră ca să formeze numărul celor 12 Apostoli, pe de asupra are patru mari cupole și pe din afară o tindă largă. E acoperită cu plumb, de o greutate ce se zice că trece peste 40.000 de oca. Am făcut în ea o aghiasmă și prea sfinția sa (patriarhul Macarie), după obicei, căci încă nu este terminată o stropi cu aghiasmă . . . ” (Același, op. cit. p. 206-7).

În Martie anul 1658 Constantin Vodă Șerban fiind mazilit, îi urmă la domnie Mihnea Radu, căruia îi plăcea se se întituleze „Mihail“, după numele eroului dela Călugăreni. Prin luna Aprilie, Maiu, biserica și chiliile împrejmuitoare erau terminate dar biserica nu era încă (zugrăvită).

Cu toate acestea Mihnea Radu poroclit și Gioanbei, hotără să se facă sfințirea în zioa de Duminică Tuturor Sfințirilor, adică în zioa de 6 Maiu 1658, Sfințele Paști căzând în acel an la 11 Aprilie.

Iată cum descrie Paul de Alepo acest act însemnat:

„ . . . Acum el termină clădirea m-rei lui Constantdin Voevod, situată în acest oraș, care încă nu fusese terminată, și însărcină pe marele Postelnic cu pregătirea celor necesare pentru târnosire. El rugă de asemenea și pe Domnul nostru Patriarh pentru acest scop, și preparându-ne am mers în Duminică Tuturor Sfințirilor la m-re. Noi ne investimantarăm, iar Voevodul veni în mare ținută. La intrarea lui s'a început litanie și procesiunea moaștelor de sfinți dela biserica din jos (sf. Ecaterina), așezate în Chivotul lor pe capul Domnului nostru Patriarh. Alătura mergea Voevodul, până ce ne-am întors la biserica cea nouă ce am înconjurat-o mai întâiu și apoi am intrat de am săvârșit ceremonia obijnuită a târnosirei. Când se sfinții Altarul, se aduseră icoanele celor patru Evangheliști zugrăvite pe patru foi de hârtie. Supt fie care din aceste icoane, la colțurile altarului puseră o cantitate dintr'o amestecătură de mastic, ceară și marmură, fierte într'un castron, iar Voevodul cu propria sa mână o lipi de hârtie așezând d'asupra un dinarce'i era dat de Proto-popi. Primul întâmplându-se să fie o monedă

egipteană, Voevodul nu o primi, o aruncă la o parte, și certând pe Vistier, insistă să i se aducă altul în locul acestuia, unguresc deci creștin. Când veni Patriarhul să ungă zidurile bisericii și stâlpii cu mir, Voevodul urmându-l cu pensulă lungă în mână, zugrăvea cu acea compoziție fiartă, pe urmele lui, cruci frumos formate. Ne-am mirat mult de dibăcia și conștiința sa: părea ca și cum ar fi supraveghiat târnosirea a o mie de biserici, atât de bine știa și pricepea mersul lucrului, și atât era de exact al cărților și clopotelor bisericii. După ce am eșit dela Liturghie, Voevodul stătu într'un cort afară până ce alaiul său bău spirtoasele cele dulci, apoi am mers la Curte pentru prasnici. . . ”

(Paul de Alepo, op. cit. p. 243-4)

Peste un an și jumătate dela sfințirea m-rei lui Constantin Vodă din Vârful dealului cu vîi —adică în Octomvrie—Noemvrie 1659, fu detronat și Voevodul Mihnea Radu. Deși grecizat cu desăvârșire, ba unii îl socoteau drept turc, îi intrase în cap că poate să înoiască isprăvile lui Mihai Viteazul, luând titlu de Arhiduce pentru Făgăraș și cerând dela Turci, Moldova și Ardealul, boieri și poporul nu-l puteau suferi. După ce își tăiese de două ori boierii, într'o bună zi el ucise și pe strejerii Turci puși pe lângă el și începu să prade pe supușii Sultanului de pe marginea Dunării. Când Turcii și Tătarii veniră înpotriva lui, el fugi în Ardeal unde se întâlni cu detronatul Voevod Constantin Șerban. La o masă de înbuibare, pieri de apoplexie.

Lui Mihnea Radu (Gioanbei) îi urmară în scaun Gheorghe Ghica, care însă nu domni de cât dela Dechemvrie 1659—Dechemvrie 1660. În timpul acestei Domnii nu aflăm nimic din cele ce se petrec cu m-reia lui Constantin Vodă. Ahea în timpul Domniei lui Grigorașco Ghica (1660—Dechemvrie 1664), fiul precedentului, află de încercarea vrășmașilor lui Constantin Vodă și anume despre fii lui Hriza Vornicul, care se încercau să despoie m-reia de câteva moșii pe care ctitorul i le dăruise încă din anul 1657. Mitropolitul vremii, Ștefan stătea în contra tuturor acestor vrășmași, dar nu avea la îndemână nici un act de proprietate al moșiilor, prin care să închidă gura celor ce pretindea că acele moșii au fost luate cu hașpa de Constantin Vodă dela tatăl lor.

Mitropolitul Ștefan scrie prin Stan Vornicul, lui Constantin Vodă despre cele ce se petrec cu mănăstirea lui.

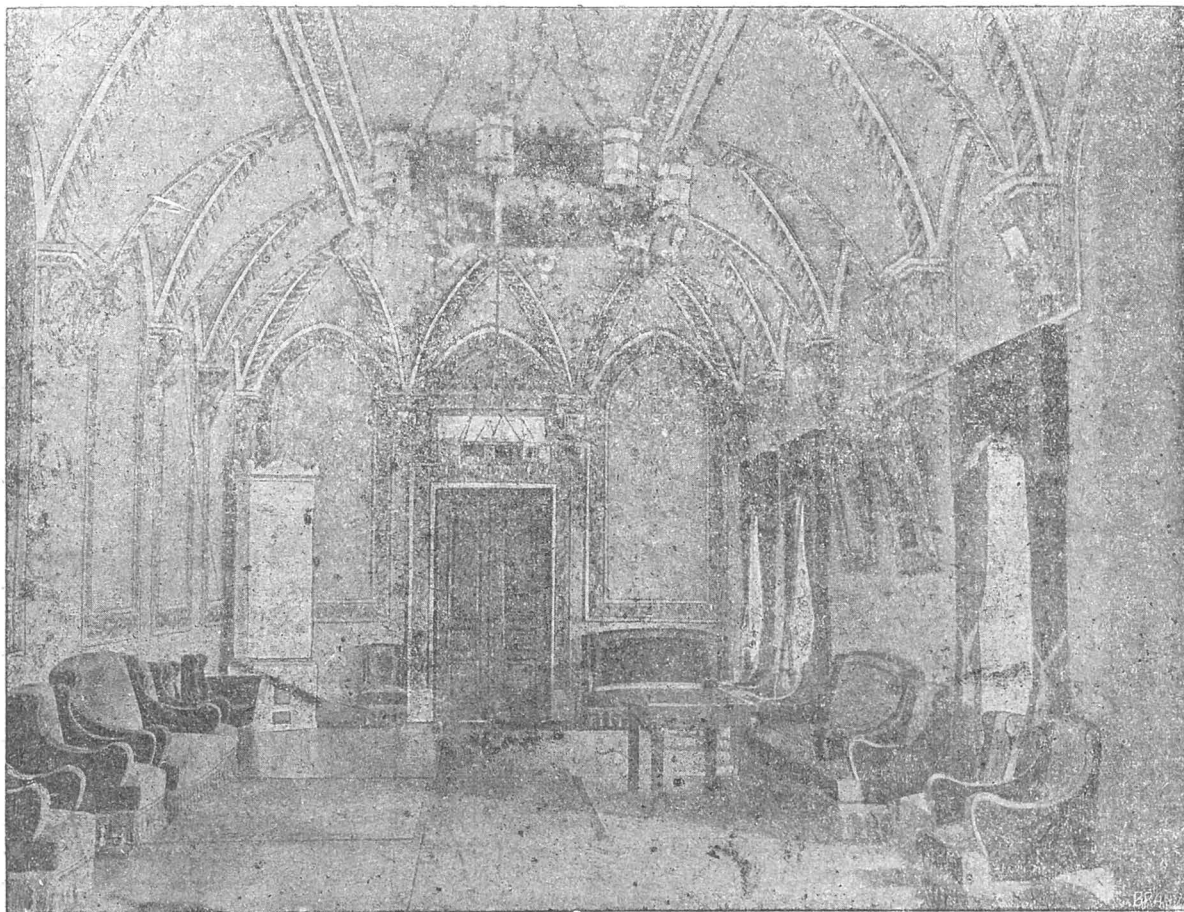
Nu cunoaștem cuprinsul acestei serisori, cunoaștem însă răspunsul lui Constantin Vodă în această chestiune. Iată-l:

„La al nostru cinstit și de milostivul Dumnezeu dărult părinte sufletesc și bun prieten și de binevoitor Sfinții lui Ștefan Mitropolitul Țării Muntenesti. Pohtim prea milostivul Dumnezeu să dăruiască sfinții Tale preoție sfântă cu lină viață și traiu cu multă sănătate și cu bună pace întru Darul Duhului Sfânt. Alta, întâmplându-se aici, veni Stan Vornicul, și scrisu-mi-ai Sfinția Ta pentru moșiile care am fost dat sfinței m-ri pentru Lipoveț că i-au luat feciorii Hrizii, iar Runcanii

și Crasani și alte moșii toate le-au luat Plumboieni (adică Călugării dela Plumbuita). Cred (că) Sfinția Ta știi bine că noi n'am făcut silă nimă-lui, ci am dat toți bani gata ca să fie sfintei mănăstiri de hrană și pomeană. *Ci mă rog Sfinții tale să nu lași să încape feciorii Hrizii, ci să mergi la Măria Sa fratele nostru Radu Voevod să mărturisești precum știi Sfinția Ta, că am dat tot bani gata și știu toți boierii Divanului, iar zapisele le am dat pe mâna părintelui Nichifor, dacă el va fi viu și acum, să-l ajuți Sfin-*

autoritatea sa în sprijinul mănăstirii și acum fiind pe tronul Țării Voevodul Radu Leon (Dechemvrie 1664-Martie 1669) stăruiește pe lângă dânsul să desăvârșească opera lui Constantin Vodă, punând zugrăvi să o înfrumusețeze cu migală după vechiul canon, iar el — Mitropolitul — se strămută în chiliile m-rei cu toată ortaua lui sortind de acu înainte ca mănăstirea lui Constantin Vodă să fie Mitropolia Țării ca și cea din Târgoviște.

Cele spuse reese clar din Adiata acestui fericit

Vechea sală de recepție a Palatului Mitropoliei din București.

ția Ta cu o scrisoare să trimită zapisele m-rei, că Noi n'am cumpărat moșii feciorilor Hrizii, ci am cumpărat ca să fie de pomeană la sf. m-re. *Așisderea mă rog Sfinției Tale să fii și Sfinția Ta într'ajutor la sfânta mănăstire, să nu se scază ci să se adauge ca să fie și Sfinții Tale și Noă pomeană. De aceia pōhtesc pe Sfinția Ta să ajuți ca un ctitor, și milostivul Dumnezeu să-ți dăruiască multă sănătate Sfinții Tale ot Christos. Amin.*

Mșta Martie 13 dni, Leat 7163 (1665)
Io Constandin Voevod.

Cuprinsul acestel scrisori cu graiu românesc atât de frumos, este clar. Mitropolitul Ștefan, de îndată ce a fost în posesia ei, a intervenit cu toată

Ierarh cu data de 15 Aprilie 1668, în care spune: „Ștefan Milostio Bojin Arhiepiscop și Mitropolit Ugro-Vlahiscoe, Exarha plainischii“. (După ce iartă și desleagă pe toți aceia cari iau greșit își cere dela toți iertare, zice): Aducem aminte Domnii Voastre că fiind Noi la m-rea Tismana, poate din voia milostivului Dumnezeu și a răposatului Matei Vodă—Dumnezeu pomenească-l, și cu tot sfatul adusu-ne-a la acest scaun al Mitropolii și fiind câtă va vreme apoi, poate fiind fost pentru păcatele noastre, au din graiurile omenești scosune-au din scaunul nostru numai cu ce am fost înbrăcați, iar tot ce am fost câștigat au rămas la mitropolie și puind pre prea Sfinția Lui întru Christos fratele nostru Ignatie în locul nostru, tot au rămas pe seama lui precum mulți boieri știu.

Iar după ce a dăruit Domnul Dumnezeu pe Constantin Vodă cu Domnia Țarei Românești, poate că știind că nimica vinovat n'am fost, adusu-ne-au la scaunul nostru la Mitropolie și nimic din ce am fost lăsat la Mitropolie n'am aflat. Deci de atunci până acum de ce ne-au fost și nouă cu putere de am câștigat cu *Patrahirul* nostru, întâmplându-se mari nevoi a răutății și robii în Țară de au ars Mitropolia și o au prădat în două rânduri și tot am dires și am făcut tot ce am putut cu multă cheltuială; și nunumai la Târgoviște ci și aici la București, am făcut și odăjdii ca să fie stătătoare la sfânta Mitropolie, iar din chelșug mult puțin ce iase așa am lăsat cu a mea voie și învățatură: întâiu, Mării Sale lui Vodă, ughi 500 aur și Mării Sale Doamnei taleri 300 și fiului Mării Sale lui Ștefan Vodă, taleri 300 și la Ierusalim la mormântul Domnului nostru Iisus Christos, taleri 150 și la *Mitropolie la București să se mai lucreze, taleri 500 ca să se sfârșească ce iaste nesfârșit*. Și să se împartă săracilor și la mănăstiri și la biserici să ne facă sărindare, taleri 500; iar într'altă parte nu mai iaste nimic nici bani nice scule, veri de aur, veri de argint, nice haine fără de cât sunt tot pă rând scrise, nici n'am datorie la niminea, nici altuia dator nu sunt, nici de oameni nici care au fost pă lângă noi de ne-au căutat, ver călugăr, au popă, veri mirean. Tot omul să aibe pace, că la niminilea nu este nimica fără de cât eu mărturisesc tot, mai sus scriind... Apoi urmează blestemul.

Leat 7176 (1668) Aprilie 15.
(Arhivele Statului, Mitropolia București,
netrebnice pach. 375/194)

Zece zile după facerea acestei diate, Mitropolitul Ștefan moare așa că nu a avut timp să vadă dorința sa împlinită și în mod oficial.

În locul Mitropolitului Ștefan „stătu din mila lui Dumnezeu—spune o notiță a vremii—Părintele Teodosie dela Argeș a fi Mitropolit și i s'a dat cărja la Maiu 2 zile Sâmbătă și s'au hirotonisit a fi desăvârșit Arhierue într'aceastăși lună la 21 deni în zioa de sf. Constantin, Joi și s'au întâmplat în postul lui sfeti Petru leat, 7176 (1668)“.

Iată actul oficial prin care mănăstirea lui Constantin Vodă din București e recunoscută ca Mitropolie a Ungro-Vlahiei:

„Io Radu Leon Voevod, cu mila lui Dumnezeu oblăduitor și Domn a toată Țara Românească datam Domnia mea acest cinstit Hrisov al Domnii Mele, sfintei și *dumnezeestii Mitropolii den aci den București* și părintelui Kir Teodosie Arhiepiscopul și Mitropolitul a toată Țara Românească și Tuturor călugărilor câți vor fi locuitori într'această sfântă Mitropolie, care iaste zidită și înălțată de creștinul Constantin Șerban Voevod și au rămas nezugrăvită; iar după ce ne învrednici și pe noi mult milostivul Dumnezeu stăpânul a Tot Țiitorul, a fi Domn biruitorul, a fi Domn și biruitor acestui cinstit scaun al Domniei Țarei Românești; iar Domnia Mea cu ajutorul lui Dumnezeu cel din Troiță slăvit și cu îndemnarea sfin-

ților și slăviților împărați Constantin și Elena, care este hramul sfintei Mitropolii, apucatu-m'am Domnia Mea cu toată voia și dentru tot gândul inimii mele și cu toată osteneala mea și cheltuiala Domniei Mele de o am zugrăvit și o am înfrumusețat cu toată podoaba cum se cade sfintelor biserici ca să mă chiem și Domnia Mea ctitor acestei Sfinte Mitropolii, pentru veșnica pomenire a Domnii Mele și a răposăților părinți ai Domnii Mele să Ne fie pomeană în veaci.

După aceia văzând Domnia Mea această Sfântă Mitropolie cum se cuvine a fi (o) Sfântă Mitropolie, socotit-am Domnia Mea de împreună cu cinstitul și iubitorul de Dumnezeu părintele nostru Kir Teodosie. Mitropolitul și cu cinstiții și prea Cuvioșii Episcopi Serafin de la Râmnic și Grigorie dela Buzău și cu Egumenii depe la Sfintele Lavre și cu toți Cinstiții diregătorii Domniei Mele *de am tocmit Domnia Mea și o am așezat ca să fie Sfântă Mitropolie Țarei cum easte* și cea den Târgoviște, să fie de cinstea și rugăciunea cinstiților și iubitorilor de Dumnezeu părinți, pe care i-ar fi dăruit Dumnezeu cu darul Arhieresc și Vlădici Țarei.

meșta Iunie 8, leat 7176 (1668).
I. Radu Leon Voevod

*
*
*

Biserica Sfintei Mitropolii, nu are pisanie săpată în piatră cum de obicei au mai toate bisericile vechi. A nu fi avut dintru început, e cu neputință. Forte probabil că pisania ce va fi existat, a fost dată jos cu ocazia vre unei reparații de pe la finele secolului al XVIII-lea. În schimb se găsesc unele inscripții scrise cu penelul, care reproduc în parte vechea inscripție. Iată-le.

În pronaos d'asupra ușei principale se află următoarea inscripție copiată în anul 1862 de răposatul Preot Grigorie Mușceleanu, care inscripție prin anul 1889-90, s'a acoperit de cafasul pentru cor deteriorându-se partea de sus. În anul 1934 cu ozia restaurării din nou a bisericii, dărâmandu-se acest pod, inscripția ce părea distrusă a apărut în parte din nou. Cu oarecare grijă a fost deslipită de perete spre a se așeza din nou. Are următorul coprint:

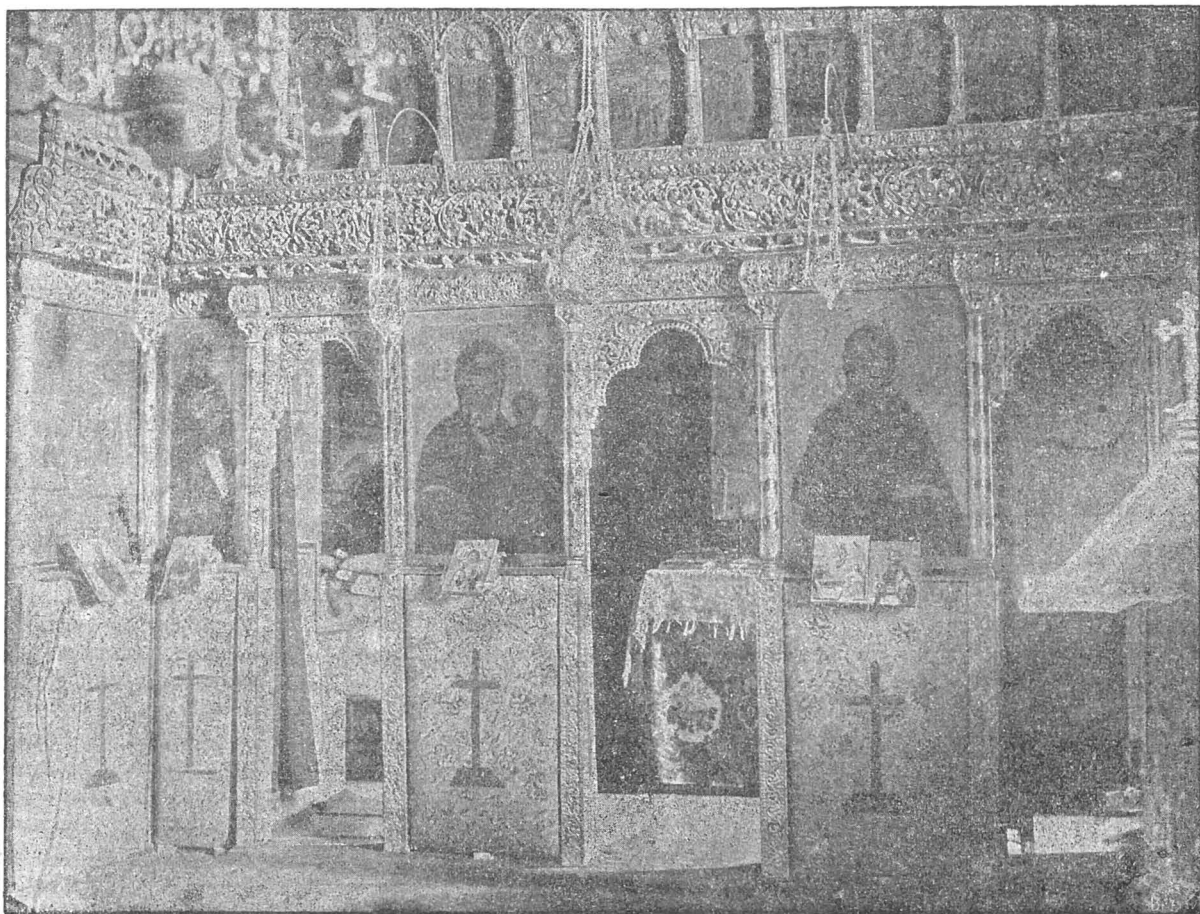
„Această sfântă și dumnezeiască biserică, s'a început din temelie în leatu 1656 de răposatul Domn Constantin Șerban Basarab Voevod și săvârșindu-o numai de roșiu, s'au scos din Domnie: apoi la leatu 1665 orânduindu-se Domn Radu Leon Voevod,—după ce a înfrumusețat-o cu toate cele trebuincioase, cu sfat de obște au fost așezat-o a fi scaun al Mitropolii Țarei, aflându-se atunci Mitropolit Teodosie. Iar în leatul 1834, răposatul Mitropolit Grigorie—văzând-o cu totul învechită, povățuit de răvnă—a început toată preînnoirea ei: învelitoarea cu plumb, zugrăvitul, pardoseala și celelalte înlăuntru și afară, pe care —grăbindul sfârșitul vieții din porunca prea înălțatului nostru Domn Alexandru Ghica Voevod, dându-se ocărmuirea sfintei Mitropolii supt îngrijirea Prea Sfințiților Episcopi: Neofit Râmnic, Ilarion Argeșiu,

Chezarie Buzeu, prin îngrijirea Mării Sale și osârdia acestora a luat săvârșire toată preînnoirea și înfrumusețarea, 1839 Aprilie I“.

Altă inscripție scrisă tot cu penelul era d'asupra pridvorului dela intrarea din față, cu următorul coprint:

„Invelitu-s'au această biserică din nou, tencuindu-se afară peste tot, înfrumusețându-se și în lăuntru cu icoane și altele ce se văd, de Prea Sfințitul Mitropolit Kir Dosiftei într'u a doua domnie a Mării Sale I. Alexandru Moruz Voevod. Iulie 28. Leat 7307 (1799)“.

domnind bunul creștin Io. Constantin Voevod, care au zidit și au înălțat din temelie sfânta și dumnezeiască Mitropolie den București, hramul sfinților Impărați Constantin și Elena, și într'acea vreme isprăvind-o de zidit, întâmplatu-i-s'au de s'au lipsit și den Domnie, și au rămas de dânsul numai Biserica negrijită goală fără de nici o podoba, și fără de nice-o înfrumusețare și cu nemica miluită. Si era de dânsul rămasă mănăstire proastă. Iar după aceia când au fost anii den începutul lumii 7170 (1661/2) iar dela nașterea Domnului nostru Iisus Christos 1661, *Domnind bunul*

Vedere interioară a paraclisului Mitropoliei din București.

Altă inscripție d'asupra ușii principale scrisă în limba greacă fără de nici o importanță, pomenind numai de Sfinții împărați Constantin și Eleana, care sunt patronii bisericii, fusese pusă în anul 1793 de Mitropolitul Filaret al II-lea (23 Septembrie 1792—Septembrie 1793, demisionat).

* * *

Mai sunt și alte dovezi din care reese, că mănăstirea Constantin Serban Voevod, era reședința Mitropolitului Stefan L-ju înainte de a fi declarată oficial de către Divanul obștesc al lui Radu Leon Vodă în anul 1665 Martie.

Pomelnicul cel vechiu al Mitropoliei, care e o copie după altul din vremea Mitropolitului Stefan, spune:

„In vremea când era anii dela începutul lumii

creștin I. Grigorie Voevod sfințirind într'acea vreme Prea sfințitul Părinte Chir Ștefan, Arhiepiscop și Mitropolit a toată țara Ungro-Vlahiei s'au fost făcut și Mitropolie... (sf. Biserica Ort. Rom., XIII p. 689).

În acelaș pomelnic la șirul Voevozelor ce se pomenesc la sfântul jertfelnic, în dreptul numelui Voevodului „I. Ghica Voevod“ ; e scris: *„Acesta au făcut să fie Mitropolie în București“*

La 5 Septembrie 1776 Samuil Eclesiarhul Mitropoliei întocmește o Listă de toate mormintele existente în Mitropolie. Iată-i coprintul :

Morminturile Domnești.

Constantin Voevod, Bălașa Doamna. (Serban Voevod, Iljnca Doamna). Radul Voevod Luchia

Doamna, Profira Doamna. — Constantin Voevod, Scarlat Voevod, Chira Casandra.

Morminturile Arhierești

Teodosie Arhierea, Antim Arhierea, Mitrofan Arhierea, Metodie Arhierea, Neofit Arhierea, Filaret Arhierea.

Morminturile boierești den dreapta în lăuntru.

În dreapta cum intri pe ușa biserici:

Mormântul Corbenilor: Constantin, Mihai, Vințilă cu tot neamul lor, Nicolae, Sanda, Constandin, Panait, Dimitrie, Gheorghe Maria Radul.

Al doilea mormânt tot rândul *mormântul lui Racoviță-Stirbei*: Dumitrașco, Epraxia monahia, Constantin, Ilie, Andronache, Bălașa, Marica, Mateu, Ienache Toma Ioan c. t. n. l.

Al treilea tot în perețele ușii, *mormântul Băjeștilor*: Ilinca c. t. n. ei. Constantin, Barbul, Gheorghe, Maria, Angheli, Ana, Constantin, Smaragda.

Mormântul Bujorenilor: Manolache, Filodor, Stefan, Radul, Serban, Barbul, Maria Matei Stanca, Constantin, Stavrache, Ioan, Ilinca, Ecaterina c. t. n.

Mormântul Brătășanilor: Barbul, Alexandru c. t. n. lor.

Al cincilea Mormânt iar al Brătășenilor.

Tot în dreapta al doilea rând de pietre.

Mormântul Beizadelelor lui Scarlat Voevod: Grigorașco, Grigorașco Ștefan, Constantin.

Al treilea rând de pietri cam la mijloc: *Mormântul Neagului Beizadea fiul lui Antonie Vodă*.

Al patrulea rând de pietri, spre icoane în sus, lângă stâlpul din mijloc: *Mormântul Marii Domniși fata Dabijii Voevod, Iordache Russet*.

Tot într'acel rând de pietri. *Mormântul Radului Beizadea sin Iliășco Voevod, Domnița Stanca fata lui Constantin Vodă Brancoveanu*.

Alături la perețele despre namiezi, la fereastra din mijloc, mormântul lui Petre Dăpasta Doftorul. Petre Canela.

Al cincilea rând de pietre despre icoane: *Mormântul Eufrosini Doamni, ce au ținut Scarlat Voevod*.

Tot într'acel rând, al doilea mormânt al Smandii, nora lui Neculache Paharnicul.

Cum intri pe ușa bisericii *în stânga este mormântul Crețuleștilor*: Toma, Safta, Constantin, Iordache, Safta Nicolae, Maria. c. t. n. lor.

Mormântul Văcăreștilor: Ianache, Stanca, Constantin, Barbul, Stefan c. t. n. lor.

Mormântul Albeștilor (gradișteni): Ioniță, Grigore Serban, Chiajna, c. t. n.

Mormântul Bălăcenilor: Drăghici, Constantin, Barbul, Marica, Ioan, c. t. n.

Mormântul Tufenilor.

Mormântul Ghiurgiului: Iordache, Arghira, c. t. n. Al doilea rând de mormânturi lângă fereastră: Mormântul Blejoiancii.

Un mormânt mic în mijloc nu s'a putut ceti. Un mormânt al Badii Bălăceanu, Badea, Sima. Un mormânt lângă stâlpul din colț al Agăi Faca. Al treilea rând de mormânturi despre icoane: Mormântul Bălășoaiiei lângă fereastra din mijloc, lângă perete, despre miază-noapte: Constantin Barbul, Bălașa, Mihai, Gheorghe, Safta, Maria Constantin, Anița, Vasile, Radu.

Un mormânt fără de piatră, nu se știe al cui este. Mormântul lui Matei Pădure (Crețulesc) lângă stâlp: Matei Joița, Iordache Pădure, Doichița, cu tot neamul lor.

La șirul Voevozilor, în dreptul numelui Voevodului Constantin Mihai Racoviță Voevod se zice: „carele la luna lui Ghenarie în 28 leat 1764 au răposat în Domnie și s'au îngropat în lăuntru în biserică sfintei Mitropolii în groapa Mării Sale Constantin Șerban Voevod ctitorul, și Măria Sa Domnul nostru Io Stefan Mihai Racoviță pentru a răposatului pomenire a dăruit o casă“

(Cf. Bis. Ort. Română, an. XIV-lea, p. 66-77).

* * *

Potretele ctitorești din Mitropolie.

În Mitropolia Ungro-Vlahiei sunt următoarele potrete ctitorești:

Pe zidul despre Vest-Sud, în dreapta ușii de intrare în biserică:

1. Un grup, în care se distinge un Voevod o Doamnă și un copil. Nu se poate descifra nici un nume asupra capetelor Voevodului și Doamnei, ci numai d'asupra capului copilului se poate ceti cuvântul „Stefan“. După acest nume se poate indentifica cine sunt părinții copilului Stefan zugrăviți împreună cu el.

Mai sus pe bază de acte am arătat, că Mitropolia la început a fost zugrăvită cu cheltuiala Voevodului Radu Leon, care spune în actul său din 8 Iunie 1668, ca „*să mă chem și Domnia Mea ctitor acestei Sfinte Mitropolii*“: iar din Diata Mitropolitului Stefan, află că pe soția acestui Voevod a chemat-o Lucia și că ei au avut un copil pe care îl chema Stefan. Tot așa arată și pomelnicul cel mare al Mitropolii.

Deci grupul acesta zugrăvit pe perete în dreapta ușii de intrare și aproape de ușă, nu poate fi al altui cuiva de cât al Voevodului Radul Leon al soției Sale Luchia Doamna și al fiului lor „Stefan“.

Lângă acest grup în spre miază-zi, se află zugrăvit un alt grup, unde după înbrăcăminte și coroana după cap, se poate deduce că acolo se află zugrăviți un Voevod și o Doamnă.

În acest grup nu pot fi zugrăviți de cât înșăși ctitorii bisericii: Constantin Radu Șerban Voevod și prima lui soție Bălașa Doamna.

Faptul că în acest grup de portrete nu se vede și o copilă care ar fi trebuit să fie, fiind că acești soți au avut o copilă „Domnița Bălașa“, care e zugrăvită cu părinții săi în biserică din satu

Dobreni, prezentând pe Constantin Vodă și soția sa Bălașa.

Copila Bălașa a acestor soți era moartă cu cel puțin 12 ani înainte de a se sui pe tronul Țării. tatăl ei, apoi trebuie să ținem seama și de faptul, că în anul 1667/8 când s'a zugrăvit biserica, dela moartea ei trecuse peste 25 de ani; mama ei, era moartă și tatăl său rătăcia în exil însoțit de a doua soție, așa că poate nimeni nu'și mai aduceau aminte că Constantin Vodă și soția sa Bălașa au

țișat ca Domn. O copie de pe acest potret se găsește la Casa Școalelor.

3. In biserica mănăstirii Govora înfățișat ca Domn. O copie de pe acest portret se găsește la Casa Școalelor.

4. In biserica Curții Domnești din Târgoviște, înfățișat ca Domn.

Potretul Doamnei Balașa nu se găsește de cât în biserica satului Dobreni unde este înfățișată purtând o manta roșie blănită cu negru peste o

Vechea Clopotniță a Mitropoliei din București.

avut o copilă. Probă e faptul că chiar în pomelnicul Mitropoliei care a fost scris la început în vremea Mitropolitului Ștefan, sunt trecuți numai tatăl și mama acestei copile : „Io. Constantin Voevod i Gospodja ego Bălașa“ nu și copila.

Pentru a fi refăcute aceste portrete, trebuie a se căuta chipurile lui Constantin Vodă din alte părți și anume:

1. In biserica satului Dobreni din jud. Vlașca unde este înfățișat tânăr (încă nu era Domn), cu o manta verde cu șireturi pe piept și un dolman roșu cu blană neagră.

2. In biserica mănăstirii Hurez unde este înfă-

șat ca Domn. Nu are pe cap coroană fiind că în anul 1646 când s'a clădit de ei biserica, soțul nu era Domn.

In spre miază zi de acest portret este un altul reprezentând un boier. Cine să fie acest boier nu mă pot pronunța cu certitudine. Bănuesc însă că poate fi al Fel Vistierului Bunea Grădișteanu, despre care unii afirmă că ar fi ajutat la construirea Mitropolii pe ctitorul Const. Radu Serban; sau poate cel mare al Mitropolii al Ispravnicului clădirii Radu Logofăt Dudescu. In pomelnicul cel mare al Mitropoliei unde se găsește trecut nici un Bunea și nici un Didescu.

Lângă acest potret, tocmit în colț, se mai află un potret, care după spus'a d-lui Pictor Belizarie, ar fi portretul unui Cantacuzino fiind-că Domnia Sa după ce a spălat peretele ar fi citit d'asupra capului acestui portret numele „Cantacuzino“.

Dacă spus'a d-lui Belizarie este adevărată acest portret zugrăvit la 1667/8, nu poate fi al altui Cantacuzino de cât al bătrânului Postelnic Constantin Cantacuzino, autorul tuturor Cantacuzinilor din Muntenia, care tocmai în acel timp fusese ucis de Grigorie Ghica după îndemnul lui Stroe Vornicul Leordeanu. Explicarea existenței portretului acestui Cantacuzino în ctitoria lui Constantin Vodă, poate să fie moartea lui silnică care au înspăimântat pre toți contemporanii, dar motivul cel mai puternic e faptul că el era cumnat cu Constantin Vodă. Mormântul lui este la m-rea Mărgineni din jud. Prahova, una din ctitoriile lui.

Portrete de ale lui Constantin Cantacuzino Postelnicul, se găsesc foarte multe.

În biserica Sfinții Apostoli din București. În biserica M-rei Hurez și în fine mai în toate ctitoriile Cantacuzinești din țară.

* * *

Lămuriri asupra Mitropoliților Uugro-Vlahiei Stefan I-ii și Teodosie.

Mitropolitul Stefan păstorește dela Aprilie 1648 Iulie 1653, când fu depus; apoi dela August 1656 25 Aprilie 1668.

Român de neam, fiu al lui Dumitru și Dumitrei din satul Râmești, jud. Vâlcea. Călugărit de vreme în m-rea Bistrița Olteană și mai apoi Egumen al M-rei Tismana, de unde ajunge direct la Mitropolia Ungro-Vlahiei. Mare cărturar, bun organizator și organizator al bisericii. El e ctitorul introducerii limbi române în biserică și e traducătorul „Crezului“ în românește în formă pe care o avem și azi cu mici modificări făcute mai târziu de Episcopul de Râmnic Damaschin Dascalu. Deși bun prieten al Voevodului Matei Basarab; a fost depus de el în anul 1653. În actul prin care caterisirea dela Patriarh e categorisit a fi „*viclean din fire, acru la mațe*“ și e acuzat „*nu știu cum s'au dovedit că a fost în legătură cu resculații*“.

A fost reintegrat în scaun de Voevodul Constantin Radu Serban în luna August 1656. La 14 Sept. acelaș an stințește Arhiereu pe Sava Brancovici al Ardealului. Din scrisoarea lui Constantin Vodă trimisă din exil Mitropolitului Stefan la 13 Martie

1656, cum și din Testamentul său se constată că acest Mitropolit a ocrotit și a ajutat la terminarea m-rei Constantin Vodă, ba încă chiar din vremea sa era sediul Mitropoliei.

Deci să nu fim surprinși că portretul său este zugrăvit în Mitropolia din București, unde însuși Constantin Vodă îl pomăzuise „*să fie ctitor*“.

Despre existența potretului Mitropolitului Stefan în Mitropolie nu mă îndoesc. În anul 1889 studiind viața acestui prelat, am cercetat Mitropolia și bătrânul Arhimandrit Teodosie Chrlculescu care servea de mulți ani aci, am încredințat că potretul Mitropolitului Stefan este cel de al doilea din partea sfângă a ușii de intrare, iar cel de lângă ușă este al Mitropolitului Teodosie. Bătrânul Arhimandrit își baza această afirmațiune pe baza celor ce el citise d'asupra capetelor acestor portrete, înainte de a se așeza podul de cor în dreptul lor.

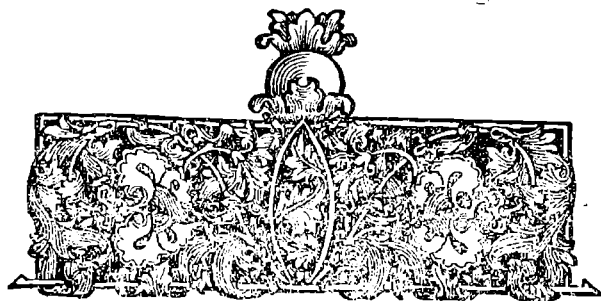
Pentru refacerea acestui potret stricat cu totul de la gât în sus cred că ar fi bine să se fotografieze și să se aibe de model, potretul din ctitoria Mitropolitului Stefan din satul Râmești.

Mitropolitul Teodosie păstorește ca girant al Mitropoliei dela 2 Maiu — 21 Maiu 1668, efectiv dela 21 Maiu 1668 — finele lunii Martie 1672, depus, și în fine reintegrat 26 Aprilie 1679 — 27 Ianuarie 1708.

Român din satul Veștem de lângă Sibiu din Ardeal, trecut din tinerețe și călugărit în țară în vremea din m-rele Oltene. Pare a fi ucenicul Mitropolitului Stefan. Bun cărturar dar mai ales ocrotitor al celor ce se nevoiau cu traduceri în românește a cărților de ritual. Din condica Sfântă se constată că el rostește la hirotonia în Arhiereu „Crezul“ în limba românească, ceia ce nu s'au făcut încă mulți ani după el. Din cauză că se amestecase în politica vremii fiind de partea naționaliștilor a fost caterisit în Martie 1672 când se și retrase la Tismana, unde pare să fi avut metania. După reintegrare în scaun în Aprilie 1679, el a continuat opera cărturărească a Mitropolitului Stefan.

În vremea păstorii dintâiu și anume numai peste 15 zile dela alegerea sa, Voevodul Radu Leon a dat hrisovul prin care M-rea lui Constantin Vodă a fost declarată Mitropolie.

Portretul său se află zugrăvit în Mitropolia din București unde este înfățișat tânăr-cam de vreo 45 de ani-așa cum era când a fost ales Mitropolit din Egumen al m-rei Argeș. S'a păstrat capul, care a fost fotografiat spre a se refaca aidoma

COPILUL ȘI SENTIMENTUL RELIGIOS

Nobil lucru este să fi educatorul și făuritorul micelor vlăstare, încredințate astăzi de autoritatea noastră bisericească și civilă. Responsabilitatea preotului înaintea Mântuitorului este mărită prin această însărcinare sfântă de a învăța și propovedui evanghelia la toată zidirea.

Deabia puțin timp a trecut și câte curiozități, câte surprize neașteptate și câtă dragoste nu a trezit în preotul ortodox, misiunea sacră, de a fi și în școala primară educatorul nedeslipit de sufletul copilului. Așa cum într'o ghindă mică și neobservată trăește ștejarul falnic de mai târziu, tot astfel și'n sufletul plăpând al unui copil se află atâtea energii gata să țâșnească, atâtea simțăminte și idei în stare embrionară, încât ca educator conștient și psiholog adânc, îți dai seama cât de răspunzător ești de viitorul acestor copii.

În virtutea eredității și atavismului, copilul se naște cu instincte bune și rele, cari lăsate la voia întâmplării, îl transformă într'un individ rău și periculos societății. Dintre toate sentimentele sădite de creator în om, cel mai sublim, cel mai nobil și capabil de a-l ridica la cea mai înaltă culme a perfecțiunii, este sentimentul religios. El este coarda cea mai fină a simfoniei sufletului omenesc, care atinsă în intimitate crează comuniunea între om și Dumnezeu. Din această strânsă comuniune rezultă fericirea omului pe pământ și în cer. O clipă, însă, să ne gândim și să reflectăm puțin, prin prisma sinceră a sufletului nostru și am putea întrezări adevărata realitate a lucrurilor, am putea adânci în sufletele noastre importanța capitală ce o are formarea sufletească a copilului pentru viața de mai târziu în societate.

Bronchia divină a sufletului tânăr, sentimentul religios, alimentată continuu cu atmosfera caldă a Sfintei Biserici, cu atitudinea și purtarea demnă a preotului educator, inspiră în sufletele micuților dragostea nesfârșită și atracția neforțată, spre studiul materii religioase ce i-se predă. Vor fi mulți din frații preoți, cări nu au primit această înaltă misiune ca o povară, ci prin metode pline de dragoste și avânt s'au convins că

nu poate fi alt mijloc mai eficace pentru regenerarea morală a societăți, decât numai formând caractere morale religioase din clasele primare.

Pe acest fond religios se pot atașa și asimila toate celelalte materii de învățământ, radiindu-și forța lor culturală prin prisma sentimentului religios, convergând toate împrejurul acestei forțe morale-religioase, fără de care nu se poate vorbi despre un adevărat progres spiritual al societății. Omenirea de astăzi suferă mult din lipsa acestei forțe spirituale, de oarece a neglijat cu totul axa vitală a ființei omenesti, adică tocmai acel sentiment religios de dependență față de o ființă atotputernică, lăsând ca individul să-și epuizeze această putere în direcții cu totul contrare, schimbând astfel structura etică a omului.

Tocmai acum intervine și degetul mântuitor al preotului nostru. El are Harul Duhului Sfânt, ca pecetie dumnezeiască și deplina putere divină de a înrădăcina în sufletul crud și plăpând al micilor copilași, acea forță puternică de care au nevoie mai târziu în societate.

Din experiență se poate dovedi că este foarte greu să readuci la un făgaș moral constant, indivizi maturi, tocmai din cauza lipsei formării unui caracter stabil și a unei obișnuințe devenită a doua natură.

Noi nu ne putem plânge că religia noastră creștină ortodoxă, ca materie de predat, este abstractă și greu de apropiat de mintea copiilor, ci din contră am putea afirma că dispunem de motive și adevăruri reale mult mai sigure ca unele din celelalte materii de învățământ. De exemplu, Crucea Mântuitorului, intuită și explicată cu suflet și pasiune micilor copilași, chiar în lăcașul Sf. Biserici, în fața crucii pe care sângeră Mântuitorul, lasă o impresie atât de adâncă și vie, încât copilul când se înseamnă cu Sfânta Cruce este străbătut de un fior puternic, ca și cum ar fi luat asupra-și patimele și suferințele Domnului. De acum înainte Sfânta Cruce rămâne definitiv săpată în sufletul lui, ca un semn sfânt al sufe-

rinții și al triumfului, în atmosfera aceia plină de dragoste în care i-a explicat preotul.

Apoi copiii puși în fața icoanelor, înaintea acelor chipuri reale nu fictive, tipuri perfecte de viață morală și sacrificii, vor sorbi cu nesaț atâta hrană scumpă pentru sufletele lor crude, încât se va forma și întări în inimile lor dragostea de aproapele și de Sfânta Biserică. Mai târziu Sfintele icoane nu vor mai fi pentru ei chipuri cioplite, ci adevăratele mijloace prin care intră în contact cu Dumnezeu și în fața cărora să se plece cu smerenie.

Sfintele noastre Taine cu toată ceremonia sacră ce le înconjoară precum și toate slujbele noastre ortodoxe sunt cele mai reale cele mai practice și cele mai puternice motive, prin care putem ridica sufletele căzute ale celor rătăciți și modela sufletele micilor vlăstare ce ni-sunt date astăzi în pază.

Desigur că pentru a realiza ceea ce sfânta noastră biserică așteaptă, se cere din partea noastră dragoste nemăsurată de misiunea aleasă și adânc spirit de sacrificiu și abnegație.

Preot MIH. M. MARINESCU
Teleorman.

MISIONARISM CREȘTIN

LUCRARE CREȘTINEASCĂ ÎN ORAȘUL GIURGIU

Adânc mișcat de cele ce am văzut și am auzit, cu prilejul serbării religioase ce a avut loc în Giurgiu, în ziua de „Pogorirea Duhului Sfânt“, m'am hotărât ca să scriu aceste, ca să fie un fel de stimulent pentru toți frații noștri creștini, cari se mândresc cu acest nume iar cu faptele se dezic. „Duminică Pogorirea Duhului Sfânt“, din frumoasa inițiativă, a P. C. Părintele Protoiereu Alex. Constantinescu, pentru a doua oară a fost serbată de o mare mulțime de credincioși, drept măritori de Dumnezeu.

Ea este zi sfântă, este ziua înființării Bisericii creștine, care ar trebui să fie respectată și trăită ca în vremea Sf. Apostoli, în toate ținuturile, unde s'a sălășluit „Duhul Adevărului“.

În această Sf. zi, la ora fixată, mulțimea credincioșilor, având înaintea lor pe conducătorii sufletești, au început să-și facă apariția pe porțile Bisericii înălțând imne de laudă lui Dumnezeu și, în mai puțin de o jumătate de oră, marea catedrală, era plină, până la cel mai din urmă colțisor.

Vântul Duhului Sfânt suflase peste ei, din cele patru margini ale pământului, și îi făcuse ca să apuce pe cărările, cari veneau la acest loc, unde se hotărise prea mărirea lui Dumnezeu. Preoții din jurul orașului Giurgiu, pe o rază de 20 Km., cu fețele smolite de praful spulberat de vânt, precum și de arșița soarelui, în această zi străbăteau străzile Giurgiului, în fruntea maselor de credincioși, cari intonau imnul ortodoxiei „Bine ești cuvântat Christoase Dumnezeul nostru“, precum și sti-

hurile dela „Pavecernița cea Mare“, „Înțelegeți neamuri și vă plecați, că cu noi este Dumnezeu“.

Ecoul acestor cântări creștinești, străbătea văzduhul, până în depărtare, stârnind cu adevărat emoții nespuse, pentru cei cari le-au ascultat. Unii dintre C. Preoți au venit cu coruri organizate, dintre tinerii satelor frațiilor lor, ale căror nume nu vreau să le trec în tăcere, pentru a astupa gurile bârfitorilor, cari de multe ori aruncă vina păcatelor lor în sarcina acestor slujitori ai lui Dumnezeu, și pentru a trezi la datorie și pe alți cucernici frați, cari pun pe planul al II-lea misiunea lor cea sfântă.

Astfel au venit preoții: Dumitru Popescu-Gostinu, D-tru Cristescu-Braniștea și P. Georgescu-Slobozia, precum și un cor de credincioși, cari au venit pe jos, cale de două zile, tocmai din jud. Teleorman, numai ca să participe la această zi de sărbătoare a Pogoririi Duhului Sfânt și a înființării Bisericii Creștine Ortodoxe.

Adunați cu toții în Sf. Bis. Catedrală, unde s'a ținut această adunare creștinească, numărul pelerinilor veniți aici trecea de 1500 de suflete.

Deodată măreața Catedrală, este scaldată în lumina feerică a policandrelor. Preoții se îmbracă în Sf. odăjdii, lumea îngenuche liniștită, așteptând oficierea acestei solemnități. Sufletele noastre străbătute de un fior sfânt, isbucnesc în cântarea mărită a chemării Sf. Duh: „Împărate Ceresc, Mângâetorul... vino

și te așează întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și mântuește Bunule, sufletele noastre!“.

Festivitatea a fost deschisă prin oficierea în sobor a unui Te-Deum de mulțumire, la care au dat răspunsurile corul com. Branîștea, de sub conducerea Pr. Dumitru Cristescu. A urmat după aceasta predica zilei, care a fost rostită, cu multă însuflețire de Pr. M. Cristea-

cheiat, printr'o sublimă cuvântare, rostită de Părintele Protoiereu Pr. Alex. Constantinescu, care prin darul său deosebit de a cuvânta, a arătat importanța acestei mărețe zile în care s'a pus temeliala Bis. Creștine, și scopul, pe care îl urmărește P. C. Sa, prin această adunare, activă de a apropia, cât mai mult pe orășeni de frații lor rurali și de a strânge, cât mai mult raportul de dragoste creștină dintre a-

O parte din credincioșii, care au luat parte la sărbătorirea zilei „Pogorării Duhului Sfânt“, sărbătoare organizată de Protoeria jud. Vlașca.

Giurgiu, după care corul preoților a executat câteva imne religioase.

Au mai vorbit: Pr. Petre Gongescu-Slobozia, despre: „Biserica și Duhul Sfânt“, cuvântare, care a fost rostită majestos, bine documentată și ilustrată, cu diferite exemple, atât din Sf. Scriptură, precum și din Sf. Tradiție; Pr. T. Cristian-Malu: „Despre Duhul Sfânt Invățătorul“ Intre timp, corul Preoților, alternând, cu corul credincioșilor, au recreiat spiritele, întreținându-le atenția vie asupra celor ce se vorbeau aci, prin executarea diferitelor cântări religioase.

Această măreață festivitate religioasă s'a în-

ceștia, P. C. Sa a îndemnat poporul spre a trăi o viață curată creștinească, și să ducă și altora din lumina Duhului Sfânt, pe care au primit-o în această Sf. zi dela biserica creștină ortodoxă.

Cu adevărat în această zi am trăit clipe mărețe; puterea cea tainică a vântului ceresc suflase peste noi, ca și peste Sf. Apostoli. Minunea profeției lui Ezechiel, par'că o simțeam cum repetă:

„Și m'a pus Domnul — zice prorocul Ezechiel — în mijlocul unei văi plină cu oase. Și mi-a zis: profetește oaselor acestora și le zi: oase uscate ascultați cuvântul Domnului.

Așa zice Domnul, iată Eu voi face să intre Duh în voi și veți învia... și când am profetizat s'a făcut un vuet și s'a împreunat la loc, os la os și carnea creștea pe ele, dar Duh nu era întrînsele. Și mi-a zis Domnul: profetește fiul omului, și zi Duhului: Duhule, vino din cele patru vânturi și suflă acestor morți ca să învieze. Deci am profetizat și Duh de viață a intrat într'inșii și au înviat și au stătut pe pi-

cioarele lor oaste mare, foarte mare“. (Ezechil 37; 6).

Iată, ce tablou măreț, ne înfățișează profetul Ezechil prin lucrarea Duhului Sfânt. O astfel de minune s'a petrecut și cu noi în, această Sf. zi și se petrece întotdeauna, acolo, unde sfinții slujitori, desvăluie înaintea păcătoșilor puterea cea tainică a lui Dumnezeu.

Pr. Dumitru Gh. Popescu

COMBATAREA SECTELOR

AI NESOCOTIT „CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU“.

COVORBIREA CU UN SECTANT

Te văd în fiecare Duminică dimineața, că-ți îndreptezi pașii către o casă vecină. Tu-i zici casă de rugăciune, alții-i zic biserică, iar stăpânii casei îi spun pentru motive, pe care poate că le cunoști, sală de conferințe. Orice i s'ar spune că este, te văd că de acolo te îndrepti spre căminul familiei, cu nemulțumirea în suflet. Și tu nu ești singurul, căci alții mulți, sunt ca și tine, dar nu și-o pot spune. Unii pe alții vă încurajați în îndoielile voastre, deși fiecare simte un gol adânc în sufletul său.

Ca dovadă de cele ce-ți spun, este că într'una din zile, unul din frații tăi de rugăciune și rătăcire, vine și mă întreabă, dacă a apucat pe calea cea adevărată, sau s'a îndepărtat de ea. Urmase cu tine aproape un an și sufletul său se simțea din ce în ce mai turburat. Fără să-l cert pentru calea greșită ce luase, i-am spus frățeste, dar sincer: „dragul meu, ai nesocotit Cuvântul lui Dumnezeu“. Avea Sfânta Scriptură la el, așa cum știi că o porți și tu. Am deschis-o din nou împreună, am citit cu luare aminte texte, i-am explicat și a rămas oarecum pe gânduri. A mai venit pe la mine, o zi și alta și acum este iarăși creștinul sărguitor și cu sufletul liniștit în sânul Bisericii sale strămoșești. Tot el este cel ce m'a rugat să scriu și altor frați ai săi de rătăcirea de odinioară, și deci și ție. De aceea te rog să citești frățeasca mea epistolă până la capăt.

Ai nesocotit „Cuvântul lui Dumnezeu“. Ți s'ar părea ceva de necrezut și totuși ai călcat în picioare, tocmai ceea ce credeași că ai prețuit mai mult.

Insuși „Cuvântul lui Dumnezeu“ l-ai nesocotit. Dacă nu venea ispita nu greșeași, dar ispita ți-a răpus sufletul tău, dornic de mai bine. Ți s'a întâmplat tocmai cum spune Sf. Apostol Petre, în epistola sa a două cea sobornicească: „In norod s'au ridicat și prooroci mincinoși, cum și între voi vor fi învățători mincinoși, care vor strecura pe furiș erezii nimicitoare... In lăcomia lor vor căuta ca, prin cuvântări înșelătoare, să aibă un câștig dela voi“. (II Petre II; 1 și 3). Adu-ți bine aminte de ziua și ceasul, când cineva ți-a bătut la ușa casei, ca să-ți aducă taina mântuirii celei noi. Ți-a deschis Biblia, ți-a lăsat o foaie, te-a chemat la el, ți-a defăimat biserică în care te-ai botezat și au

crescut și au răposat părinții tăi și te-a amăgit până astăzi cu vorbe și iar vorbe.

Ai crezut că este ceva nou și bun. Ai crezut că vine la tine un fost preot bun al Bisericii noastre, care poate că ar ști mai multe ca toți ceilalți și ar fi descoperit lucruri noi din Sf. Scriptură. Sărmane cetitor, dacă citeai mai departe în Sf. Scriptură, vedeai scris că: „Dumnezeu n'a crușat nici pe îngerii care au păcătuit, ci i-a aruncat în adânc, unde stau înconjurați de întunerec“. (II Petre II; 4). Așa s'a întâmplat și cu fostul Preot al unei Biserici din Capitală.

A căzut din înălțimea treptei sale sacerdotale, tocmai prin călcarea „Cuvântului lui Dumnezeu“, pe care acum îl calci și tu. Dacă a căzut un înger al cerului în păcat, cum nu putea să alunece și un fost slujitor al altarului? Papa dela Roma s'a putut declara infailibil. Așa se explică faptul că șeful comunității tale de rătăcire, a fost condamnat de întreaga noastră autoritate bisericească.

Ți-aduci poate aminte, când rătăcitorul tău învățator de astăzi, spunea odată în predică: „Iată de ce am căutat să vă pun în mână Noul Testament, pentru ca credința voastră să se întemeieze nu pe mine, ci pe Dumnezeu, pe Cuvântul lui. De aceea eu mă aștept din partea fiecărui om care vine aici ca, mergând acasă să deschidă Noul Testament și să citească cu ochii lui, cu mintea lui“. (Iisus vă cheamă! Predici de T. Popescu p. 91).

S'ar fi părut că predicatorul aducea ceva nou în biserica noastră. Dar mândrie goală, iubite cetitor, căci marele învățator și părinte bisericesc de acum cincisprezece veacuri, Sf. Ioan Gură de aur, spunea în predicile sale despre folosul citirii Sf. Scripturi de către credincioși: „Așa dar trebuie, frații mei, a studia și a cerceta adevărul în Sfintele Scripturi cu toată silința, căci cuvintele Sfintei Scripturi sunt armele spirituale... Și în același timp nu uitați că maximile cărților noastre sfinte nu au fost scrise numai pentru cei dinainte, numai pentru părinții noștri... Ele ne privesc și pe noi, iubii frați, după cum ne vorbește sfântul Apostol Pavel“. (Omilia XXXI la Evang. Ioan). „Urmăriți acest model (Isaia) voi pe care nu vă pot hotări să cetiți Sfânta Scriptură în timpul de odihnă la

casele voastre“... (Ibid. Omil. XXXV la Geneză). Cuvântul lui Dumnezeu nu este deci ascuns de predicatorii Bisericii. Chiar marii noștri teologi dogmatiști de mai târziu, ca un Macarie, dă dreptul credincioșilor de a ceti și singuri Sf. Scriptură. Deci cu aceasta predicatorul tău, nu aducea nimic nou.

Astăzi nu vezi că și credincioșii Bisericii noastre au în casele lor Sf. Scriptură ?

Nesocotința „Cuvântului lui Dumnezeu“ începe dela faptul, că învățătorul tău spune ca orice creștin poate să înțeleagă și să explice Sfânta Scriptură după capul lui. Ca să te convingi câtă rătăcire aduce această afirmare, este că se crede mai destoinic și mai luminat, chiar decât Sf. Apostoli direcți ai Mântuitorului. Astfel Sf. Apostol Petre, când scria epistola sa creștinilor și vorbește de epistolele Sf. Apostol Pavel, pe care le știm cuprinzătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu, zice: „In ele (epistole) sunt unele lucruri grele de înțeles, pe care cei neștiutori și nestatornici le răstălmăcesc ca și pe celealte Scripturi spre pierzarea lor. (II Petre II, 16—17). Fiindcă mai întâi de toate, să știți că nici o proorocie nu se tâlcuește singură. Căci nici o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt“ (II Petru I, 20—21).

Sfântul Apostol ne arată mijlocirea venirii Cuvântului lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt și greutatea înțelegerii lui, la care tot oameni mânați de Duhul Sfânt ne pot aduce. Deci, nu este de ajuns să citești cuvântul lui Dumnezeu în Biblie, pentru ca să-l și poți înțelege complet. Este necesară o iluminare dela Duhul Sfânt, pe care n'o poate avea tot omul.

Căci „Oare toți sunt Apostoli? Oare toți suni Prooroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni? Oare toți vorbesc în limbi? Toți tâlmăcesc?“ (I Corinț. XII 29—30). Căci dacă toți ar

fi fost cu această putere, nu s'ar fi coborât Sf. Duh, numai asupra celor doisprezece (F. Apost. II 4) și n'ar fost trimiși numai cei doisprezece și cei trimiși de ei, să învețe lumea (Marcu XVI 15).

Iată, frate cetitor, câtă deosebire se ivește între ceace spune „Cuvântul Domnului“ și ceiace spune învățătorul rătăcirii tale. Nu pot fi toți tâlmăcitorii Cuvântului lui Dumnezeu. Dar vezi, că satana nu face niciodată fapte bune. Ideia ereziei protestante se strecurase de-a binelea în sufletul învățătorului tău, când predica: „Nu eu un episcop oarecare, nu eu mitropolit, dar nici chiar un inger din cer n'are dreptul să vină aici și să spună: să mă credeți pe mine, căci eu știu totul. Nu. Fiecare dintre aceștia trebuie să zică: să nu mă credeți pe mine, ci Cuvântul lui Dumnezeu... „Și dacă găsește acolo ce s'a predicat, să primească, dacă nu să întrebe“ (Isus vă chiamă, predici de T. Popescu p. 19),

Adică dacă creștinul cetitor nu înțelege precis în anumite locuri Cuvântul lui Dumnezeu, să nu întrebe preot, nici episcop, nici inger, dar să întrebe. Pe cine să întrebe? Aici tulpina pomului atrăgător la frunzele vorbelor, rămâne suspendată în aer fără rădăcină. Predicatorul și-a tăiat cu ochii închiși creanga de sub picioare și a căzut în văzduhul întunecos al rătăcirii protestante, că fiecare om poate tâlmăci Sfânta Scriptură, căci ea se explică singură.

Deci iată cum tu un creștin așezat și cu râvnă în biserică ai devenit un nesocotitor al „Cuvântului lui Dumnezeu“, ca și predicatorul tău. Deaceia, te rog să-mi dai voe, până la o altă convorbire să-ți spun împreună cu Sf. Apostol Pavel și ție și fraților tăi de rătăcire: *Mărturisesc că aveți râvnă pentru Dumnezeu, dar nu după cunoștință*“. (Romani X, 2).

Deaceia, stai pe loc și te gândește, căci mare rătăcire a intrat în sufletul tău.

Misionar Ortodox.

CÂND BISERICA CREȘTINĂ ORTODOXĂ LUCREAZĂ

de Inv. TH. ZAHARIA. Băduleasca-Teleorman

Biserica creștină ortodoxă, prin preoții săi, a luptat în tot timpul, contra tuturor ispitelor satanice cari sunt păcatele și rătăcirile dela adevăr.

Azi biserica creștină-ortodoxă-română, are în față încă o născocire a celui rău: sectele baptiste și adventiste, cari măcar că dau năvală cu putere mare asupra ortodoxismului, se poate vedea totuși, că acolo, unde li se opune rezistență, dau îndărăt nimicite și rușinate.

În orașe cât și la sate, mai ales, lupta e grea, dar izbânda din moment în moment, mulțumitoare.

Poporul simplu este ușor amăgit de secantați; însă numai stăruința continuă a preoților, aduce izbânda credinței. Și afirm a-

ceasta, în urma celor văzute de curând în comunele Putineiu și Băduleasa.

În aceste două comune: Putineiu și Băduleasa, sunt de multă vreme, adventiști de ziua 7-a ori reformiști. Prin propaganda lor — multe familii — trăiau necăsătorite religios. Dară, biserica — cu sfatul slujitorilor ei — a întors la calea cea adevărată, pe toți aceia și astfel la Putineiu, 17 familii au primit sf. Taină a cununiei, iar în Băduleasa, primesc deasemenea cununia religioasă, un număr de 14 familii.

Serviciul a fost oficiat de c. c. preoți vecini în frunte cu harnicul protopop M. Popescu. Ceeace am văzut, nu pot uita, căci nu este de uitat. Marea biserică din Băduleasa plină de popor! Cântare și cetire fru-

moasă! Liniște cerească! Tot ce transportau pe om cu sufletul... departe, până acolo la cetatea cea sfântă, pregătită în ceruri, pentru creștinii cei adevărați... de către Domnul nostru Christos.

După sf. Slujbă, vorbește cu evlavie părințele protopop dând frumoase îndemnuri la credință, pe aceste vremuri când sectanții încearcă să ne cotopească, după care d-l Tr. Constantinescu învățător arată legătura ce trebuie să fie între școală și biserică, amân-

două acestea, arătând numai calea adevărului.

Urmează apoi bine alcătuită predică despre „Căsătoria întru Christos și biserică”, cu temeuri din sf. Scriptură, a învățătorului Th. Zaharia.

În cele din urmă această frumoasă solemnitate ia sfârșit prin cuvintele preotului paroh din localitate D. Mângăru, care-și arată mulțumirea sufletească față de cei cununați, fiindcă l-au ascultat și-i îndeamnă la viață nouă, după învățătura Mântuitorului Christos.

RECUNOȘTINȚA CREDINCIOȘILOR FAȚĂ DE PREOTUL LOR

Dela biserica filială Sf. Ilie din Ploești, plecând preotul Al. Popescu-Strejnicu, după 9 și 1/2 ani de păstorie la această biserică, enoriașii, atât ai bisericii filiale cât și ai bisericii parohiale Sf. Nicolae-Vechiu, în frunte cu Pr. paroh Dumitru Roman și cu epitropii Nicu Ionescu-Boeru, Gh. Bărbulescu și Const. Avramescu și întreg consiliul parohial, au ținut să-și arate mulțumirea și recunoștința fostului lor preot, transferat la București. Pentru aceasta o delegație de enoriași l-au poftit la hramul bisericii Sf. Ilie și acolo, în prezența Pr. Protopop Nae Vasilescu și a celorlalți preoți slujitori, precum și a unui mare număr de enoriași și credincioși, ocazional veniți la hram, consiliul parohial, în numele tuturor enoriașilor, prin persoana d-lui epitrop Nicu Ionescu-Boeru i-au oferit, ca semn de recunoștință și mulțumire, un frumos baston cu capătul de argint aurit, având încrustat, pe o parte chipul Sf. Ierarh Niculae, și pe cealaltă parte al Sf. Prooroc Ilie, patronii bisericilor filială și parohială, ambele chivernisite și gospodărite de preotul transferat. Dedesubt au gravat: „Enoriașii Bis. Sf. Niculae și Sf. Ilie. Amintire, 20 Iulie 1934”.

Profund emoționat, epitropul, după ce a arătat motivele ce i-au îndemnat la acest act de recunoștință, oferă preotului plecat dintre dânșii acest toiag, spunându-i: „această amintire și simbolul păstoriei, dobândit pentru truda din început, să-l ai pavază în toate greutățile vieții, acolo unde ai fost chemat să păstorești”.

Pr. Protopop Nae Vasilescu, arată meritele Pr. Al. Popescu-Strejnicu, spunând între altele că preoțimea ploeșteană și prahoveană, regretă plecarea din mijlocul ei, a unuia

dintre cei mai buni confrăți și se bucură personal de gestul enoriașilor. Felicită pe preotul transferat că a putut culege și astfel de roade de vădită recunoștință din partea enoriașilor, chiar plecând dintre ei.

Cu lacrimi de mulțumire în ochi, răspunde preotul Al. Popescu-Strejnicu. După ce în scurt arată câte a putut înfăptui în mijlocul enoriașilor, de care se desparte cu o grea strângere de inimă, și după ce mulțumește tuturor pentru darul oferit, spune că simte că numai chemarea lui Dumnezeu la o muncă și mai mare și pentru cât mai mulți o socotește ca justificare transferării sale. Anii petrecuți ca preot la această enorie i-au fost ani frumoși de muncă entuziastă, încununată de roade îmbelșugate sufletești. N'ar fi avut niciun motiv să ceară transferarea, dacă voința divină n'ar fi lucrat să-l cheme la o răspundere mai mare. Asigură pe foștii enoriași de toată recunoștința pentru câte au făcut pentru dânsul personal și pentru bisericile din enorie și le făgăduiește că va purta darul oferit cu cea mai mare plăcere. Iar când îi va fi mai greu de lucru în păstorie, purtându-l își va aduce aminte că și dela oameni poate veni recunoștință, când sunt suflete pătrunse temeinic de învățătura Mântuitorului Christos și aceasta îi va fi alinare în durere și îndemn la muncă.

Intreaga asistență, profund emoționată de această sărbătorire prin surpriză, a felicitat pe preotul transferat la București, și pentru darul primit și pentru chemarea sa la un nou loc de păstorie.

Subliniem gestul de recunoștință al creștinilor ploeșteni și ne bucură că un confrate a putut culege și astfel de roade.

STATUTELE ASOCIAȚIEI „TINERIMEA CREȘTINA ORTODOXA ROMÂNĂ“⁽¹⁾

CAP. I

Constituirea, numele, sediul și durata

Art. 1. — Se întemeiază o asociație a tineretului creștin ortodox, organizat unitar pe întreaga Patriarhie a Bisericii ortodoxe-române, sub denumirea „Tinerimea Creștină Ortodoxă Română“.

Sediul Asociației este în Capitala țării, în legătură cu Sf. Patriarhie și Arhiepiscopie a Bucureștilor. Durata Asociației este nelimitată.

CAP. II

Scopul

Art. 2. — Scopul Asociației este :

a) Să desvolte în mod armonicos însușirile sufletești ale membrilor săi prin întărirea vieții lor religioase, morale, ortodoxe, după doctrina și morala creștină a bisericii noastre strămoșești, spre a ajunge idealul de a deveni caractere creștine.

b) Să lucreze pe teren cultural, național, artistic și de educație fizică, colaborând strâns uniți și solidari, pentru realizarea scopului Asociației.

c) Să unească, să crească și să coordoneze forțele tinerimii ortodoxe-române, pentru afirmarea rolului creștin-social al Bisericii și consolidarea morală a României întregite.

CAP. III

Mijloacele

Art. 3. — Mijloacele prin care Asociația își va realiza scopul propus, sunt :

I. Religioase morale :

a) Participarea regulată și activă la biserică în Duminici și sărbători.

b) Pelerinajii și procesiuni.

c) Formarea de coruri religioase, atât pentru cântarea obștească corală în biserică cât și pentru diferite concerte religioase. Reunirea mai multor coruri mici în coruri mai mari pentru trebuințele dela serbări de Patron, sărbători mai însemnate, ș. a.

d) Posedarea și cercetarea Sf. Scripturi ca și a altor cărți religioase, de talmăcire ortodoxă a învățăturilor Bisericii noastre.

e) Mărturisirea și împărtășirea, cel puțin la posturile Nașterii și Invierii Domnului.

f) Combaterea și părăsirea moravurilor ce nu cadrează cu viața unui adevărat creștin.

g) Punerea în practică a preceptelor morale, creștine ortodoxe între membrii Asociației, precum și ajutorarea în această privință a altora din afară, ce au nevoie de un sprijin moral și material.

h) Serviciul misionar, de a răspândi cu tot zelul printre membri și alții din afară de Asociație, a publicațiilor Asociației ca : reviste, programe de șezători, serbări, concerte, expoziții artistice, etc.

i) Participarea la ședințele Asociației, ca și la alte conferințe religioase-culturale creștine.

j) Cercuri de studii religioase morale.

II. Culturale :

a) Șezători.

b) Festivaluri.

c) Conferințe publice.

d) Biblioteci.

e) Reviste de educație religioasă, morală, idealul fiind ca fiecare grup de tineri după vârstă să-și aibe o revistă specială.

f) Concursuri organizate anual, cu premii pentru cunoștințele religioase și premii de virtute pentru fapte creștinești. Ele se vor organiza în legătură cu oficiul din Capitală al Sf. Patriarhii.

g) Publicații de cărți religioase, începând dela micile cărți pe rugăciuni, până la lucrări mai grele de educație pentru tinerime.

III. Naționale :

a) Cinstirea memoriei eroilor naționali, îngrijind de monumentele lor, ridicând cruci pe mormintele lor și prin tot ce ne putem arăta cultul nostru național pentru ei.

b) Prăznuirea sărbătorilor naționale și cultivarea datinelor strămoșești.

IV. Artistice :

a) Expoziții culturale de pictură, etc.

b) Muzică vocală și instrumentală, cu formări de orchestre, etc.

c) Reprezentarea în toată frumusețea lor a obiceiurilor creștine a tinerilor la Nașterea Domnului, Anul Nou, Săptămâna Patimilor, Invierea ș. a.

d) Folosirea filmelor cinematografice cu subiecte alese pentru a contribui la educația religioasă morală a tineretului. Aceasta însă, în timpul când nu este serviciu religios la biserică, cum sunt diminețile Duminicilor și Sărbătorilor.

e) Combaterea filmelor subsersive și antinaționale.

V. Educație fizică :

a) Sporturi pentru fortificarea fizică, excluzând pe cele brutale.

b) Excursii la Sf. mănăstiri, muzee, localități istorice și pitorești din țară și străinătate.

c) Tabere de vară în mijlocul naturii, fie la munte, fie la mare.

d) Trezirea interesului pentru lucrări practice manuale, industrie casnică, etc.

CAP. IV

Organizarea, Membrii Asociației

Art. 4. — Asociația „Tinerimea Ortodoxă Română“ este alcătuită din copiii învățământului primar și complementar dela sate și cei dela orașe, continuând cu elevii școalelor secundare de toate gradele și încadrând și pe tinerii din învățământul universitar, precum și tineretul muncitoresc.

Art. 5. — Asociația are în general, două secțiuni, una pentru tineri și alta pentru tinere.

Art. 6. — Pentru distingerea programului de activitate, după vârstă și gradul de cultură școlară, Asociația are trei grupări :

1. Formulate de Preoți profesori de religie și cateheți din Capitală, aprobate de congresul profesorilor de religie din ară și I. P. S., Patriarh.

Gruparea tinerilor universitari

a) Gruparea tinerilor din învățământul universitar, alcătuită din studenții ortodoksi români dela toate facultățile și institutele ce aparțin învățământului universitar.

Gruparea școlărilor curs secundar

b) Gruparea elevilor din școlăle secundare, va fi alcătuită din elevii ortodoksi români din școlăle secundare de toate gradele.

Gruparea copiilor de curs primar

c) Gruparea copiilor ortodoksi din învățământul primar, va fi alcătuită din elevii de curs primar și complementar dela sate, iar la orașe în general de elevii cursului primar.

Gruparea tineretului muncitoresc

d) Gruparea tineretului muncitoresc, alcătuită din tineri muncitori în genere, chiar dacă nu urmează la școli.

Art. 7. — Toți membrii acestor grupări, sunt membri activi și încadrați prin aceleași statute în mod unitar în Asociația „Tinerimea Creștină Ortodoxă Română“.

Art. 8. — Nucleele de organizație ale tineretului se vor constitui ținând seama în mod ierarhic de următoarele configurațiuni:

a) Parohia, care are conducători pe preotul local și comitetul parohial.

b) Județul care are conducător pe unul din profesorii de religie al orașului de reședință județeană.

c) Eparhia cu județele respective, care are conducător pe un delegat al județelor și este aprobat și de episcop.

d) Patriarhia în frunte cu I. P. S. Patriarh ca președinte de onoare și comitetul central conducător.

CAP. V

Conducerea

Art. 9. — Asociația „Tinerimea Creștină Ortodoxă Română“ lucrează sub patronajul I. P. S. Patriarh al României și prin conducerea efectivă a unui comitet central executiv.

Art. 10. — Comitetul central va fi alcătuit din membri între cari pot fi preoți și credincioși mireni cu pregătire și experiență pedagogică în educația religioasă morală a tineretului.

Art. 11. — Comitetul central se va constitui alegând: un președinte activ, 5 vice-prezidenți și 5 secretari în legătură cu cele 5 serii de mijloace pentru realizarea scopului asociației; un secretar general; un ajutor de secretar; un casier; un bibliotecar; doi cenzori.

Art. 12. — Pe lângă membrii comitetului central cu conducerea efectivă a asociației vor fi și delegații organizațiilor eparhiale și celelalte existente cari împreună cu membrii comitetului central, vor alcătui „consiliul general al asociației“.

Art. 13. — Preoții cateheți, preoții profesori de religie în școala secundară și profesorii universitari înscriși în asociație, sunt de drept conducătorii grupului de tineri, la școala ori instituția, unde au misiunea să facă educația.

Art. 14. — În ceiace privește gruparea tineretului universitar, va fi cel puțin câte un delegat al fiecărei universități ca membru de drept în consiliul general al asociației.

CAP. VI

Grupări afiliate Asociației

Art. 14. — Asociațiile de tineri creștini ortodoksi, existente în cuprinsul Patriarhiei, pot fi primite în Asociație, păstrându-și întru totul autonomia, organizația, compunerea biroului și întregul mers al vieții sale interioare.

Art. 15. — Grupările de tineri ce se afiliază acestei asociații, au obligația de a primi și aplica programul asociației noastre; de a-și însuși și răspândi revistele și publicațiile religioase ale asociației; de a primi directivele consiliului general și comitetului central.

CAP. VII

Adunarea anuală

Art. 16. — În fiecare an se ține în capitala țării o adunare la care vor lua parte pe lângă membrii comitetului central și membrii consiliului general, reprezentanții tuturor asociațiilor eparhiale.

Art. 17. — Patronul asociației este „Sf. Impărați Constantin și Elena“ și se va sărbători de tineri în tot cuprinsul Patriarhiei prin servicii religioase, serbări, procesiuni ș. a.

CAP. VIII

Mijloace de susținere

Art. 18. — Fondurile și veniturile asociației se administrează de comitetul central executiv. Ele constau din: cotizații benevole, donații, legate, beneficii de serbări, publicații și diferite întreprinderi economice, pe care asociația le va primi în vederea realizării scopului ce urmărește.

Art. 19. — Bugetul general al Asociației se aprobă de consiliul general.

CAP. IX

Dispoziții finale

Art. 20. — Semnul simbolic al membrilor asociației va fi o cruce ortodoxă emailată. Pentru prescurtarea numelui prin inițiale, se vor putea întrebuița cele trei litere; C. O. R. (Creștin Ortodox Român).

Art. 21. — Asociația va ține în fiecare an un congres, care se va ține de preferință în ziua patronului Sf.ții Impărați Constantin și Elena.

Art. 22. — A. T. C. O. R. va fi o secție de activitate a asociației intelectualilor ortodoksi români, când aceasta va lua ființă.

Art. 23. — Aceste statute vor fi supuse înalt Prea Sfințitului Patriarh spre aprobare, după care Asociația va putea să lucreze începând cu Arhiepiscopia Bucureștilor. După ce va avea și aprobarea Sf. Sinod. Asociația își extinde activitatea în cuprinsul întregii Patriarhii, potrivit statutelor.

Art. 24. — Când se va găsi nevoie, se va alcătui un regulament pentru aplicarea principiilor cuprinse în aceste statute.

SĂRBĂTORIREA PREOȚILOR MERITOȘI

Preoții au început să se respecte între ei. Acesta este un semn bun. Urmările respectului dintre preoți au să fie: strângerea rândurilor pentru lupta ce o duc contra vrăjmașilor religiei creștine ortodoxe, o mai bună frăție între ei, care să fie exemplu în fața credincioșilor și societății preotești mai bine închegate.

Iată și un fapt care arată că preoții au început să se respecte între ei. Cercul pastoral „Vârtoapele“. Teleorman a ținut ședință, în parohia Rădoești. În această parohie este bătrânul preot Ivan Marinescu. Cu ocazia ședinței, Preoții cercului, din inițiativă proprie, au sărbătorit cei 50 ani de apostolat ai Preotului Ivan Marinescu. Parohienii, informați de acest fapt, au venit la biserică în număr considerabil. Sf. Liturghie s'a săvârșit de soborul preoților cu fast și într'o ordine desăvârșită. Răspunsurile au fost date de învățătorii școlii și cântăreți sub conducerea Pr. F. Dragnea.

La sfârșitul Sf. Liturghii, preoții au oficiat un „Polihronion“ pentru Preotul sărbătorit; iar Pr. F. Dragnea a ținut o cuvântare prin care a scos în evidență faptul următor. Pentru a ajunge la mulțumirea sufletească dela adâncile sale bătrânețe, Preotul Ivan Marinescu și-a luat dela începutul apostolatului, ca motor al vieții, tocmai podoaba cu care l-a înfrumusețat Domnul Dumnezeu pe om, adică: puterea sufletească. Această putere sufletească exprimată între păstoriți săi prin: blândețe, bunătate, cuvânt bun și dres cu cu sare, binefacere, rugăciune neîncetată, credință tare, a avut rezultatul: iubirea păstoriiților față de Sf. Sa, un real progres al enoriașilor față de situația neînchipuit de rea pe care a găsit-o la începutul păstoriei; iar cu ajutorul vrednicei sale soții, preoteasa Ioana, pe care însuși el spune, că i-a dăruit-o Dumnezeu ca să aibă ascultarea necondiționată a copiilor, zece la număr, și toți au ajuns în situații frumoase: doctor, ofițer, învățători, preoți, preotese, șef de gară, a putut să desăvârșească o muncă care a cerut mari efortări.

Cu lacrimi în ochi, Preotul Ivan Mari-

nescu mulțumește preoților și enoriașilor pentru sărbătorirea și dragostea ce i-au arătat-o. „Născut din părinți săraci, materialmente, am moștenit bogăția sufletească pe care știind-o că este dela Dumnezeu am ținut-o s'o cheltuesc tot pentru Dumnezeu ca să se împlinească cuvântul: „Ale Tale dintru ale Tale, Ție aducem de toate și pentru toate“. După ce o viață întregă m'am rugat lui Dumnezeu ca să-mi ajute să văd în ochii mei săvârșirea lucrului sfânt la care am ostenit, acuma când văd rezultatul frumos, mă rog la Dumnezeu cu aceleași gânduri și cuvinte ca ale Bătrânului Simeon: „Acum slobozește stăpâne pre robul Tău în pace.“

A fost un moment emoționant pentru întreaga asistență.

După amiază a avut loc ședința publică într'o sală a școlii primare locale. A asistat lume multă încât a fost nevoie să se țină ferestrele deschise ca să asculte și cei de afară, cari nu mai aveau loc în sală. Ședința s'a deschis cu imnul Sf. Invieri: „Hristos a înviat“ intonat în cor de preoți. Pr. I. Dragnea, în cuvântul de deschidere a arătat rostul sufletească al cercurilor pastorale și a anunțat programul ședinței. În prima parte: Pr. O. Popescu a dezvoltat subiectul: „Iubirea de neam, de moșie și de lege“. într'o vorbire insufletită, care ne-a mirat, a dovedit cu prisosință că fără iubirea de neam, de moșie, și de lege, poporul românesc nu poate exista pe fața pământului, și nici nu poate progresa, la ceva mai mult: „dacă poporul român nu iubește neamul, moșia și legea pe care le vede, cum o să iubească pe Dumnezeu pe care nu-l vede?“

Toți intelectualii din sală au intonat în cor „Pe-al nostru steag“.

Intrucât Preotul sărbătorit Ivan Marinescu, a fost și învățător 37 ani, Păr. F. Dragnea a rugat pe enoriașii asistenței să se ridice în picioare toți câți au învățat carte dela Păr. Ivan Marinescu.

Atunci au năvălit în sală și din cei care erau pe la ferestre, foști elevi ai Fărintelui.

Li-s'a pus câte-va întrebări din toate materiile. Toți foștii elevi se întreceau care să răspundă: Acesta a fost un moment vesel și plăcut. Pr. I. Rădulescu într'o vorbire scurtă și răspicată a scos în evidență meritele Pr. Ivan Marinescu, pe care le-a cunoscut personal atâta vreme cât au slujit împreună.

La urmă Pr. I. Marinescu, mulțumind tuturor, a dat binecuvântarea păstoriiților săi.

Preoții toți au intonat în cor o sfântă rugăciune.

Așa înțeleg și frumos înțeleg să se respecte între ei preoții.

Un asitent.

C R O N I C A I N T E R N A

C U L T U R A L E

MAMINA, de Al. Lascarov-Moldovanu. București 1934. 219 pagini, Prețul Lei 50. (Se găsește la toate librăriile).

Scrierile cu caracter moral creștin, în literatura noastră românească, sunt tot așa de rari, ca și oazele în pustiu. La noi s'a întâmplat, cel puțin ultimul timp, un proces sufletesc foarte curios. În loc să convertim noi clericii, condeie alese mirenești, la scrieri cu duh creștin, ne-a convertit duhul lumii acestela, din condeie clericilor noștri, la scrieri complect necreștinești. Este prea cunoscută recenta întâmplare, a unui suflet crescut în cinul nostru monahal, cum s'a pervertit la o literatură mondenă de ultima speță, alegând subiecte din lumea bisericească, spre a le ridiculiza. Supralicitarea nivelului scăzut al gustului cetitorului nostru, în cea mai mare parte needucat creștinește, l-a încurajat la reeditări de noi opere profane. Și din nefericire, acesta nu este unicul caz, când avem romancierii gustați de stradă, chiar din lumea profesorilor de teologie...

Dar personalitatea d-lui Al. Lascarov-Moldovanu, ca scriitor creștin, nu merită această asociere, decât prin contrast, pentru a intra în relieful meritat, față de un alt nivel de cetitori.

Mamina, ultimul roman creștin, al d-lui Al. Lascarov-Moldovanu, sfințește noțiunea de roman educativ, tiparnița editurii „Cugetarea“, de unde au ieșit o serie întreagă de pornografii și sfințește prin lectură și sufletul cetitorului. Un bătrân profesor universitar, căruia i-au trecut, prin față, atâtea gunoale de maculatură imprimată

se exprimă cu mult entuziasm, despre această scriere. Pe drept cuvânt afirm, că dacă un ctitor creștin merită stima și recunoștința pentru biserică pe care o face, asemenea un scriitor creștin, pentru opera creștină pe care o publică, cum este acest roman creștin „Mamina“ al d-lui Al. Lascarov-Moldovanu.

Mamina, subiectul întregului roman, este istorisirea cu mult talent a vieții dela copilărie până la adânci bătrânețe, a Irinucăi, pe care copiii ei au dăruit-o cu numele cel nou, de Mamina. Fără mamă încă de mică, Mamina sub îngrijirile mătușii sale și a tatălui, ajunsese copila cu un suflet creștin distins. Viața ei se desfășoară întru totul, ca o mireasmă creștină, de cumișenie, de hărnicie, de bunătate și mai ales de iubire creștină. Ca tânără adolescentă, ca soție, ca mamă de copii, ca bunică cu nepoți, este același rază de suflet creștin în angrenajul vieții sociale.

Intr'un fond de viață socială reală, pe meleagurile țării noastre în vremuri ce încadrează și războiul mondial, descris cu talent de rar scriitor, chipul Maminei, se reliefează ca o floare, ce răspândește de jur împrejur, numai parfum și frumusețe. Nu știi ce să admiri mai întâi: ființa sufletească a subiectului plin totuși de naturalul vieții reale, ori talentul neîntrecut al scriitorului. De aceia se și explică faptul, că începând lectura, nu mai lași cartea din mână, până când o termini. Totul se desfășoară în acest roman, plin de natural, dar orientat după punctele cardinale ale unei concepții creștine de viață. În rezumat, putem caracteriza acest roman, ca pe cel mai metodic și natural tratat de educație creștină al femeii, sub aspect literar.

De aceia când asemenea scrieri, sunt boicotate de un cetitor needucat, iar pentru credincioșii noștri pot avea o înrăurire binefăcătoare, o datorie de propagandă educativă creștină ne obligă să le avem în biblioteca noastră și să le

recomandăm și altora. Pe un scriitor creștin nu-l deajuns să-l simpatizezi platonice, dar să-l și încurajezi să continue cu editarea unor asemenea lucrări de valoare.

Deaceia am socotit o datorie frățească, ca relevând meritele unei asemenea scrieri, să folosim o lucrare educativă și să apreciem un scriitor creștin, cu mult duh creștin și cu un apreciat talent în rândul scriitorilor de frunte.

Protopresbiterul SERGHIE BULGACOV. Euharistia și problemele sociale moderne. Traducere de P. S. TIT SIMEDREA. Arad, 1934. (Biblioteca creștinului ortodox). 46 pag., 5 lei.

Recenta traducere a Prea Sfințitului *Arhieru Tit Simedrea*, a lucrării menționate, alcătuită de *Bulgacov*, fost profesor al Universității din Moscova, iar acum profesor al Institutului rusesc de teologie ortodoxă din Paris, prezintă o deosebită însemnătate. Sunt puține lucrări ortodoxe în literatura noastră ortodoxă, cari să arate rolul educativ social al sfintelor noastre mistere. Ori această lucrare scrisă într-o formă populară, răspunde unor vechi și simțite nevoi.

Cum spune autorul, atmosfera întreagă e otrăvită de ura socială, de gelozie și de disperare: „Rezolvă-mi problema sau te mănânc!“ Deaceia teologia euharistică, trebuie să servească drept temelie pentru sociologia creștină.

Cetitorul o poate folosi cu noui orizonturi de înțelegere socială creștină, pentru chestiunile noastre teologice. Deaceia o recomandăm călduros.

Pr. PARASCHIV ANGELESCU, Noul Testament bulgar dela 1828. O carte tipărită cu ajutorul Mitropolitului Grigorie Dascălul. București 1934.

Părintele Paraschiv Angelescu, ne oferă în lucrarea menționată un foarte interesant studiu, asupra Noului Testament tradus în limba bulgară populară din elinește, cu binecuvântarea, îndemnul și ajutorul mitropolitului Grigorie IV Miculescu, zis „Dascălul“, pentru distinsele fapte cărturărești, pe care le-a săvârșit. Această creștinească faptă a marelui nostru ierarh român, care ne-a îmbogățit literatura creștină românească, în bogate traduceri patristice, — dovedește că era pătruns pe lângă o bogată cultură teologică, de un ales duh misionar creștin.

Când biserica noastră ortodoxă română a comemorat împlinirea unui veac dela moartea marelui ierarh, relevarea operii sale, constituie o

datorie de recunoștință pentru memoria sa și o orientare de misiunea noastră creștină ortodoxă, pentru vremurile de astăzi. Iată de ce studiul Părintelui Angelescu făcut cu multă grijă și atențune, este binevenit și merită a fi cercetat.

Pr. ALEX. POPESCU-STREJNICU, Licențiat în Teologie, Filosofie și litere. CUVÂNT ȘI FAPTĂ, probleme preoțești pentru prezent și viitor. Ploești 1933, Lei 25.

În această lucrare, găsim interesant dezvoltat, subiectul conferințelor generale pastorale din anul 1933: „Cum ar putea preotul ca principiile creștine pe care le propovăduiește să le și practice“. Concepția de ansamblu din partea conferențiarului, ca și capitolele în număr de zece, în care este subdivizat subiectul, dovedesc deopotrivă nu numai râvnă pastorală, dar și studii frumoase în cadrul acestei chestiuni.

Lucrarea tipărită frumos, poate fi citită cu mult folos de frații preoți.

De același autor: *Picuri de gânduri*, Ploești 1933. Într-o publicație de 78 pagini, sunt reunite meditații religioase, publicate de autor și separat, în foaia de zidire creștinească pe care a condus-o. „Pace-Vouă!“ Sunt interesante pentru lectura, atât a credincioșilor, cât și a fraților preoți.

De același autor: *Jertfirea de sine*, Predica „model“ ținută în ziua de 27 Mai 1930, cu ocazia conferințelor pastorale ale clerului din județul Prahova, Ploești 1930.

Poate fi citită cu mult folos această predică, ca demonstrație practică, a unei predici pregătită bine și orânduită cu îngrijire. De altfel se știe, că la izbânda creștină a predicatorului, contribuie nu numai talentul, ci și pregătirea.

Regele Ferdinand I. Amintiri de pe la cei ce l-au apropiat. Sub îngrijirea lui B. Budișteanu. București, 1933.

Lucrare foarte interesantă, închinată memoriei Marelui Rege, întregitor de neam. După titulatura lucrarea cuprinde articole, asupra vieții Marelui Rege, din partea acelor ce l-au cunoscut de aproape, în marea lucrare de colaborare națională și culturală, pe care a desfășurat-o.

„Părinții Mei“ de Dr. Grigorie Comșa, Episcopul Aradului. Arad 1934, pag. 76. Prețul 40 l.

În timpul de față, când suflă curenți dăună-

toare educației, această lucrare a P. Sf. Episcop Grigorie este o contribuție reală la opera de educație a generației tinere de azi.

Cartea vibrează puternic de sentimentul iubirii către părinți și arată jertfele părinților P. Sf. Episcop Grigorie: Limba cursivă, ușoară și plină de farmec a autorului cum și cuprinsul interesant fac ca această carte să fie cea mai potrivită ca lectură în familii și ca premii pentru tineretul școlar.

Scrisori Creștinești de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Arad, 1934 pag. 70. Prețul 35 lei.

O fericită metodă de evanghelizare vădește P. Sf. autor prin lucrarea de față. Prin 22 scrisori adresate către 22 personalități ale vieții publice și culturale, Prea Sf. Sa arată necesitatea idealului creștin în viață.

Recomandăm broșura cu toată căldura, întemeindu-se pe vaste cunoștințe și informații.

„*Darurile Duhului Sfânt*“ - *Predici de P. Sf. Episcop al Aradului.* Arad, 1934, pag. 60. Prețul lei 15, plus porto.

Broșura cuprinde opt predici ținute de P. Sf. Episcop Grigorie în cele două zile ale Sf. Rusălii din anul 1934.

Este o gloriificare a Bisericii ortodoxe, care a primit cu prisosință darurile Duhului Sfânt. Creștinismul nostru consacră numai o sărbătoare preamăririi Duhului Sfânt în biserică, dar lucrarea aceasta este o apoteoză a lucrării Duhului Sfânt. Pildele și asemănările din fiecare predică fac ca această broșură să fie o mare utilitate pentru fiecare cuvântător.

Le poate procura la Librăria Diecezană Arad.

ADMINISTRATIVE BISERICEȘTI

Circulară No. 6259, din 16 Iulie 1934.

Prea Cucernice Părinte,

Vi se înaintează mai jos în copie adresa Ministerului Apărării Naționale No. 7907, înreg. la Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, sub No. 85582 1934, spre cele de regulă:

p. Arhiepiscop și Mitropolit, † PLATON,
Cons. Referent, Pr. Iordanescu

Am onoare a înainta alăturat o copie depe procesul verbal încheiat în ziua de 19 Aprilie a. c. de către comisia compusă din d-nii G-1 Bârzoțescu, delegatul M. A. N. ca președinte, St. Brădișteanu ca delegat al aceluia departament și Prea Cuc. Preot Gh. Negulescu, consilier central, ca delegat al bisericii, proces verbal în care s'a consemnat propunerile făcute de către delegații menționați cu privire la soluționarea următoarelor chestiuni.

1) Acordarea dispenselor condiționale și eventuala modificare a art. 40 L. R. (90 R. L. R.

2) Trecerea în rândul confesorilor de rezervă a teologilor hirotoniți care nu sunt efectiv în serviciul bisericii având alte ocupațiuni (profesori de religie și alte materii, consilieri eparhiali și secretari la Mitropolii sau Episcopii)

3) Cum să se execute controlul confesorilor de rezervă până la etatea de 41 ani, spre a se afla care încetează exercitarea îndatoririlor preoțești înainte de această vârstă, pentru ca să fie obligați conf. art. 44 L. R. și 98 R. L. R. să facă serviciul militar cu primul contingent.

Până la eventuala modificare a legii de recrutare și întrucât s'a căzut de acord asupra următoarelor puncte:

Să nu se mai acorde și să nu se mai mențină dispensele condiționale, chiar sub 27 ani, tinerilor ce nu dovedesc că urmează studii teologice.

Să se acorde și mențină dispense condiționale până la 27 ani, tinerilor care au terminat studiile teologice superioare (doctorii licențiați și absolvenți), dacă dovedesc cu acte oficiale că au cerut în mod stăruitor a fi hirotoniți, dar nu au fost hirotoniți din lipsă de locuri.

Să nu se mai acorde prelungiri de dispensă condițională peste etate de 27 ani de cât în mod cu totul excepțional și numai pentru un singur an, aceluia care vor dovedi că urmează doctoratul și sunt în ultimul an de doctorat.

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a dispune să fie aduse la cunoștința tuturor Chiriarhilor, de orice rit, pentru ca acela care eventual ar avea de făcut întâmpinări să le semnaleze urgent aceluia departament care să ni le comunice la timp, urmând a se stabili și da apoi convenitele dispozițiuni organelor militare în subordine, dispozițiuni care vor fi publicate și în ziare, pentru cei interesați să poată lua cunoștință de ele.

p. MINISTRU, Secretar G-1 (ss) Colonel Indescifrabil,
Pentru Conformitate, I. Căluț

Circulară No. 8015, din 16 Iulie 1934.

*I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit
al Ungro-Vlahiei,*

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că, până la noui dispozițiuni, salariile pe exercițiul 1934/35 sunt aceleași ca și pe 1933/34.

Statele vor fi înaintate lunar ca și până acum locului în drept pentru mandatare sau ordonanțare.

VACANTE.

Preoți

Protoieria județului Ilfov. Circ. I. București. — Se publică concurs cu termen legal de 30 zile, de la data apariției în „Apostolul“ pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Bolintinul din Deal, devenit vacant prin demisia pe data de 1 Iulie a. c. a titularului Pr. Stefan Popescu.

Parohia are un număr de 712 familii cu 2486 suflete, menționându-se că mai este deservită și de un preot ajutor plătit de locuitori; postul funcționează în numita parohie, de 12 ani.

Posedă o biserică în bună stare, 8 $\frac{1}{2}$ hectare teren arabil socotit drept sesie parohială; teren în plus nu are. Deasemenea nici casă parohială.

Solicitorii hirotonisiți vor arăta în memorii:

1. Ce momente de lucrare pastorală, culturală, misionară și gospodărească au realizat în parohiile de unde cer transferarea?

2. Ce anume fapte de milă creștină au săvârșit, precizându-se data și valoarea lor?

3. Ce sume au consemnat pentru sporirea fondului milelor din parohii, cu arătarea locului, No. recepiselor și valoarea lor?

4. De când predau învățământul religios în școlile primare locale și ce rezultate au obținut?

5. În ce măsură au îndeplinit ordinele Chiriariale de a îndrumă pe elevi să meargă în zilele de Dumineci și sărbători la biserică și de a-i învăța cântările bisericesti?

6. Cum au executat diferite ordine și dispozițiuni ale autorităților bisericesti privitoare la administrațiunea și gestiunea parohială?

7. Dacă au, sau nu, sectanți și concubini în parohii și la cât se ridică numărul lor? Cum au activat pentru combaterea lor și ce rezultate au obținut?

8. În ce măsură au stăruit pentru introducerea în biserică a lumânărilor de ceară curată dela turnătorii rituală a Sfintei Arhiepiscopii?

9. Data hirotonisirii și pe numele căror parohii?

10. Dacă au mai obținut alte transferări, când și unde?

11. Ce pedepse au avut și pentru ce? Dinstincțiuni și recompense?

Cei nehirotonisiți, pe lângă actele cerute de regulament vor alătura și o declarațiune de predarea gratuită a învățământului religios în școala primară respectivă. Deasemenea cei nehirotonisiți dar căsătoriți, vor anexa și binecuvântarea de căsătorie.

Cererile se vor înainta Protoieriei Circ. I. București - Ilfov, în termen legal și însoțite actele regulamentare.

Cele intrate pe altă cale, nu se iau în considerațiune.

Protoieriu, Icon N. Popian

Protoieria Dâmbovița. Circ. II Găești. — Intru cât la primul concurs publicat în „Apostolul“ No. 11—12 din 1—15 Iunie a. c. pentru acuparea postului de preot paroh la parohia Vișina, nu s'a prezentat nici un candidat ce ar poseda licența în teologie, conform hotărârei Sf. Sinod, se publică din nou concurs pe termen de 30 zile dela apariția prezentei și în condițiunile arătate la primul concurs.

Protopop, Pr. Mih. S. Ionescu

Protoieria jud. Vlașca. Circ. III — Se publică concurs cu termen legal de 30 zile pentru ocuparea postului de preot paroh dela *parohia Vânătorii Mici*, devenit vacant în urma demisionării pe data de 1 August 1934 a titularului de până acum, Preotul Barbu Stănescu.

Situația parohiei. — Are o populație de 306 familii cu 1300 suflete. Are biserică în bună stare de servire. Casă parohială nu are. Are teren sesie parohială în suprafață de 8.50 Ha.

Venituri. — Salariul dela stat conform gradului de studiu, 4000 lei din Epitrahil și folosința sesiei parohiale.

Condițiuni de ocupare. — Doritorii de a ocupa acest post vor înainta actele, în care se enumeră și binecuvântarea arhierască de căsătorie, direct oficiului protopopesc, cunoscând că de le vor îndruma pe altă cale, nu se vor lua în seamă.

Cei cari cer transferarea vor menționa în memorii și punctele specificate în primul concurs publicat în acest curier.

Protoieriu, R. Al. Constantinescu

Cântăreți

Protoieria Circ. I din Capitală, publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț II dela biserica sf. Gheorghe-Plevna, devenit vacant pe ziua de 1 Iulie a. c. prin demisia titularului Spiru Dumitru, fără școală.

Cererile se vor adresa Protoieriei.

Candidații să fie majori și cu serviciul militar satisfăcut.

Ziua și locul concursului se vor fixa ulterior.

Protopop, Econ. Tr. Vintilescu

Protoieria Circ. II din Capitală. Postul de cântăreț al II, de la Parohia Târcă, devenind vacant pe data de 1 Iunie 1934, prin demisiunea titularului Gh. C. Pașoi, se publică concurs, în termen de 15 zile.

Candidații trebuie să fie absolvenți ai școlii de cântăreți, să fie majori și să aibă serviciul militar satisfăcut.

Cererile timbrate, însoțite de acte, se vor înainta în termen of. protopopesc.

Protoiereu, Econ. Const. Moisiu

Protoieria Circ. II din Capitală, postul de cântăreț I, de la Parohia Delea Nouă Calist, devenind vacant pe data de 1 Iulie 1934, prin îndepărtarea din serviciu a titularului Mihail Trică, se publică concurs în termen de 15 zile.

Candidații trebuie să fie absolvenți ai șc. de cântăreți, să fie majori și să fi satisfăcut serviciul militar.

Cererile, însoțite de actele legale, se vor înainta în termen of. Protopopesc.

Protoiereu, Econ. Const. Moisiu

Protoieria III. jud. Prahova. — Se publică concurs cu termen de 15 zile pentru ocuparea postului al II-lea de cântăreț dela parohia Rotari, devenit vacant prin încorporarea cântărețului Ion R. Dumitru.

Candidații trebuie să fie absolvenți ai școlii de cântăreți și cu serviciul militar satisfăcut.

Cererile însoțite de acte se înaintează acestui oficiu protopopesc.

Protopop, Vicențiu Pop.

Protopopia I. T. Măgurele. — Se publică concurs cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului II de cântăreț dela parohia Flămânda, devenită vacantă, prin faptul că D-1 Năstase Popescu

cântăreț practicant a părăsit serviciul încă din 1 Martie 1931.

Cererile însoțite de acte vor fi înaintate Proto-popei în termen legal.

Candidații vor fi absolvenți ai unei școale de cântăreți, cu serviciul militar satisfăcut.

Protopop, Pr. Metodie Popescu

Protopopia circ. I. Teleorman. — Se publică concurs pentru ocuparea postului II de cântăreț dela parohia Băneasa, devenit vacant prin demisia d-lui Radu Ivănescu.

Candidații vor fi numai absolvenți ai școlii de cântăreți și cu armata făcută. Cererile se vor depune în termen la acest Protopopiat.

Protopop, Pr. Metodie Popescu

Protopopiatul Circ. I Dâmbovița. — Se publică la concurs posturile I și II dela parohia Brănești II. Ambele posturi nu sunt prevăzute în bugetul Statului.

Candidații vor fi numai cu școală și vor fi numai fără plată.

Cererile se va înainta acestei protopopii în termenul legal.

Protopop, Pr. Th. Georgescu

Protoieria jud. Vlașca Circ. III. — Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului I de cântăreț dela parohia Udeni, devenit vacant prin încorporarea în armată a titularului, Udrea Dumitru.

Doritorii de a ocupa acest post, vor fi absolvenți ai unei școale de cântăreți și vor fi satisfăcut serviciul militar.

Cererile se vor înainta însoțite de actele necesare, oficiului protopopesc în termenul mai sus arătat.

Protoiereu, Pr. Al. Constantinescu.

Din Consiliu

Consiliul eparhial având în vedere, că din cererile primite, până în prezent la Sf. Arhiepiscopie, pentru acordarea binecuvântării de căsătorie, se vede, că unii din petiționarii candidați la preoție au neglijat de a cere această binecuvântare la timp că alții nu au cunoscut dispozițiunile Chiriarhale dat în această privință, iar alții din rea voință, au nesocotit aceste dispozițiuni, propune ca soluțiune, pentru deslegarea acestei chestiuni, următoarele:

1. Cererile și actele candidaților, cari se găsesc în situația, de a se fi căsătorit înainte de cererea binecuvântării arhieresti, să fie trimise Protopopului, în a cărui circumscripție își au domiciliul părinții soțiilor respectivelor candidați, pentru ca să cheme și să asculte la protocol pe candidatul în cauză, asupra motivelor, pentru care nu a cerut la timp binecuvântarea. În același timp, Protopopul va cerceta și va stabili, pe bază de acte și dovezi oficiale, luate dela parohia căreia a aparținut, înainte de căsătorie, soția candidatului, precum și dela alte autorități, situațiunea morală, religioasă și socială, atât a soției cât și a părinților ei, și pe a sa răspundere protopopul va înainta rezultatul cercetărilor Sf. Arhiepiscopii.

2. Consiliul eparhial — Secția administrativă bisericească — apreciind constatările făcute de protopop, va propune, în caz că va afla, că din rea voință candidatul respectiv nu a cerut la timp binecuvântarea căsătoriei, aplicarea unei pedepse, cum de pildă o dojană, o amânare a hirotoniei, etc. Iar în caz că se va constata, că nu din rea voință nu s'a cerut binecuvântarea căsătoriei, Consiliul eparhial va propune I. P. S. Chiriarh, acordarea binecuvântării căsătoriei.

Președinte (ss) **PLATON**

Secretar (ss) Diacon N. Cazacu

E C O N O M I C E

Circulară No. 6382, din 12 Iulie 1934.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne

Deoarece o bună parte din parohiile din cuprinsul acelei Sf. Arhiepiscopii, nu achită de loc, sau achită cu întârziere ratele pentru asigurarile ce le-au contractat prin fondul general de asigurare al imobilelor bisericești, cu frățească dragoste vă rugăm să binevoiți a dispune să se

ia o dispoziție prin care să se pună în vedere parohiilor să înainteze Eforiei Bisericii Ortodoxe Române sumele la timp și așa cum li se comunică prin avizările ce li se fac de către ea.

Nesocotirea avizărilor făcute de noi pune parohiile în situația de a nu putea obține despăgubiri în caz de incendiu și de aceea găsim neapărat trebuit o intervenție a Inalt Prea Sfinției Voastre pentru ca parohiile să știe primejdia care amenință avutul bisericesc.

Efor, C. DRON

Circulară Nr. 8601 din 2 August 1934.

Prea Cucernice Părinte,

Din Inalt ordin Vă facem cunoscut că arendări de terenuri, plus de sesie, pe anul 1935 nu mai aprobăm izolat și fără licitație.

Veți aduce aceasta la cunoștință tuturor parohiilor cu astfel de terenuri spre a anunța pe amatori prin publicații să se prezinte la licitațiile ce le veți fixa P. C. Voastră din timp pentru toate terenurile și cu toate formele legale.

Nimeni nu are voie a însămânța, vreun teren fără aprobarea Noastră.

Condițiunile de arendare sunt cele legale și în plus plata anticipată a arenzii pentru fiecare an.

Prețul dela care vor începe licitațiile va fi cel plătit pe anul 1934.

Persoanelor ce au restanțe de plătit, nu vom aproba arendarea dacă mai întâi nu plătesc datoritiile și pentru aceasta veți îngriji ca licitațiunile să nu se adjucece pe seama d-lor.

Terenurile a căror aprobare s'a dat în mod facultativ pe încă doi ani, nu se vor mai scoate în licitație, dacă până la 1 Septembrie a. c., se plătește integral arenda pe 1935.

Toț odată vă invităm a încasa de urgența sumele restante din arenzii, cunoscând că sunteți direct răspunzători și în mod material de toate sumele datorate, în conformitate cu ordnele Noastre de aprobare a arendărilor.

p. Arhiepiscop și Mitropolit, † **PLATON**

Cons. Referent, C. Moldovan

MULȚUMIRI.

Parohia *Bisericii „Sf. Dumitru“*, — str. Carol — din București, aduce pe această cale, cele mai vii mulțumiri d-nei Aristița și d-lui Const. A. Ionescu, str. Carol, București, care a dăruit Bisericii 12 icoane praznicale, în valoare de 10.000 lei.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească pentru binefacerea lor cu harul Său.

Pr. Paroh, D. Popescu

Parohia *Glogoveanu*, jud. Vlașca, aduce vii mulțumiri pe această cale enariașilor mai jos notați, care la îndemnul noului preot, au făcut următoarele donații pentru sf. Biserică:

1. Petre Oprescu, Dumitru D. Ilinca, D-tru Gr. Popa, Radu Colindeață, Petre M. Ștefan, Badea Brânjoc și alți 36 enoriași, pentru o sf. Evanghelie sufiată în aur, în valoare de lei 3000.

2. Paraschiv R. Ștefan și D-tru M. Enache, pentru o cădelniță argintată și un steag, în valoare de 1800 lei.

3. D-tru M. Enache, D-tru Gr. Popa și D. D. Ilinca, pentru un epitrahil în valoare de 800 lei.

4. D-tru M. Enache, pentru un sfeșnic în valoare de 150 lei.

Dumnezeu să-i răsplătească din belșug, pe cei ce iubesc podoaba casei Sale.

Paroh preot, C. I. Cristescu

Preotul paroh, alături de epitropii și consiliul parohial dela parohia Stănești I, aduce și pe această cale mulțumiri d-lui prefect al județului Vlașca, care a donat din partea Onor. prefec-turii jud. Vlașca, bisericii parohiale de aci o cristelniță.

Dumnezeu să-i dea sănătate și să reverse ha-rul său asupra d-sale.

Protoiereu, Pr. Al. Constantinescu

M I S I O N A R E

Dela Asoc. Misionară „Patriarhul-Miron“

Duminică 26 Aug. a. c., Asociația Misionară „Patriarhul Miron“ a ținut obișnuita sa adunare religioasă la „Arenele Romane“ din Parcul Carol, unde în asistența a mil de credincioși, s'au discutat următoarele:

Păr. Diacon Toma Drăgulescu dela Biserica Olteni, pune la îndemâna credincioșilor prezenți, diferite locuri din Vechiul și Noul Testament, din care arată existența Sft. Tradițiilor încă din cele mai vechi timpuri. Dă diferite sfaturi de felul cum trebuie combătuți rătăciții, cari s'au depărtat și au părăsit adevăratul staul al Bisericii Ortodoxe și îndeamnă pe credincioși, ca oriunde întâlnesc asemenea oi rătăcite, să le arate drumul cel adevărat, dreapta învățătură a Bisericii noastre Ortodoxe.

Păr. Diacon Florea Gâldău dela Biserica Domnița Bălașa, explică Evanghelia ce s'a citit în acea zi în toate Bisericile Ortodoxe, arătând că această Evangheliă se referă la planul de mântuire a oamenilor, conceput de Dumnezeu din vecl. Căci după cum lucrătorii viei, cei din Sft. Evanghelie, s'au răsvrătit împotriva trimișilor stăpânului viei și chiar pe Fiul lui l-au omorât, tot astfel omenirea din trecut a omorât pe trimișii lui Dumnezeu și chiar pe unicul Său Fiu, Domnul Iisus Hristos. Și astăzi, dacă Mântuitorul ar fi să se coboare în mijlocul creștinilor de astăzi, curății prin taina Sft. Botez, acelaș lucru se va putea ușor întâmpla, pentru că faptele ce se desprind din viața creștinilor de astăzi, sunț asemenea cu ale oamenilor din trecut. Prin această Sft. Evangheliă se dovedește dumnezeirea Mântuitorului — Mesia cel prezis de proroci — și care lucru se va putea vedea mai complet din Evang. din Duminica viitoare. Îndeamnă pe toți la o reîntoarcere, la făgașul unei vieți cu adevărat creștină.

D-l Toma Culcea — doctorand în Teologie — dezvoltă o altă parte a aceleași Sft. Evanghelii

spunând că roada ce o cerea stăpânul viei dela lucrători, este aceea ce Dumnezeu o cere dela orice creștin, pe care Sft. Apostol Pavel o arată foarte clar in Sft. Epistolă către Galateni (V, 22—23). „Roada Duhului, este dragostea, bucuria, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, înfrânarea poftelor, etc...” Face apel la toți creștinii, de a practica aceste frumoase virtuți, pentru a dobândi cu adevărat, mântuirea sufletelor.

Păr. Mihail Bulacu — referent al Sft. Patriarhii — într'o conferință plină de cel mai cald îndemn și de nădejdi mari pentru sporul Asociației, arată dragostea Sft. Sale pentru această Asociație care, departe de a fi o adunare politică, sau cu alte scopuri, este o adunare de creștini ortodoxi misionari, apărători ai Sft. Biserici Ortodoxe, dorința pe care o are și I. P. S. Patriarh, ocrotitorul ei. Inchee cu dorința, ca Asociația „Patriarhul Miron” să fie aceea care prin faptele ei, să răspundă la dragostea cu care o îmbrățișază conducătorii Bisericii și să fie o Asociație de misiune ortodoxă, în așa fel, ca să producă o transformare sufletească a tuturor, în așa măsură, ca și „Arenele Romane”, să-și schimbe numele în „Arenele creștine”.

Păr. Teofil anunță că în mijlocul asistenților se află Păr. D. Georgescu, un distins preot, președintele societății clerului „Ajutorul”

Păr. Georgescu arată rostul pe care Asociația trebuie să-l aibă. Misiunea ei este de a subtrage din mâna sectelor pe creștinii indiferenți, și chiar pe cei mai zeloși, cărora li se pare că în sânul Bisericii nu este destul câmp de activitate. Datoria creștinilor este de a sta cât mai strânsi unți lângă Biserică și a o sprijini cu toate forțele lor sufletești.

Păr. Teofil Ionescu mulțumește celor cari au făcut din această zi, o zi plină de atâta hrană duhovnicească, rugând pe Dumnezeu să le dea sănătate și spor la muncă. Face câteva comunicări în legătură cu opera Asociației și încheie ședința, care se termină cu rugăciunea „Cu noi este Dumnezeu”.

I N F O R M A Ț I I

TELEGRAME

I. P. S. S. Patriarh Miron

București

Adunarea eparhială a Hușilor cu prilejul convocării sale, aduce I. P. S. Voastre omagiu de firească dragoste și deosebit respect urându-Vă sănătate întru mulți ani.

NIFON

Patriarhului Dr. Miron

București

Cu prilejul cel de al 14-lea ciclu de cursuri al „Solidarității”—deschise azi 8 Iulie—dorim înaltului nostru oblăduitor mulți și buni ani.

Dr. Ștefan Bogdan, Dr. Șerban Ionescu
Profesori universitari

D-lui Ministru al instrucțiunii Dr. C. Angelescu,

București

In calitate de fost învățător la o școală primară mă asociez cu plăcere în rândul acelora, cari Te sărbătoresc azi pentru uriașa muncă dezvoltată pe terenul învățământului de toate gradele și pentru bogatele roade obținute, dorindu-Ți încă mulți ani cu sănătate și cu noi succese, ca să putem — împreună cu biserica — așeza și învățământul teologic pe temelii mai bune și mai firești, iar pe viitor să puteți pune puternicul avânt, pe care îl știți produce în slujba școlii profesionale și productive, care să trimită pe absolvenți aci la muncă productivă și nu la slujbe bugetare pentru cari avem prea mulți candidați.

MIRON, Patriarh
fost învățător

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron, a luat parte la consfătuirea, ce a avut loc la Sinaia în ziua de 25 August a. c., pentru fixarea principiilor regulamentului de funcționare al „Oficiului de educație a tineretului român”. Consfătuirea s'a ținut la castelul „Foișor”, sub prezidenția M. S. Regelui Carol II. Din consiliu au făcut parte, pe lângă I. P. S. Patriarh, A. S. R. Principele Nicolae, d-l Prim Ministru Gh. Tătăreanu, d-l General Paul

Angelescu, Ministru Apărării naționale, d-1 General Manolescu, secretarul „O. E. T. R.“, ș. a.

Reprezentanții „Oastei Domnului“ din cuprinsul Arhiepiscopiei Bucureștilor, s'au angajat voluntar, a întreprinde o acțiune misionară combativă, împotriva diferitelor secte existente în parohiile noastre. Primele drumuri misionare le vor face în parohiile județului Teleorman, unde numărul sectanților este mai mare. Aceasta începând cu prima săptămână din luna Septembrie.

Nouii instrucțiuni cu privire la predarea învățământului religios în școala primară, se vor publica în numărul prim al revistei „Apostolul“ din luna ce vine (Septembrie). Se vor da lămuriri și cu privire la programa analitică.

Cursurile complementare ale cântăreților practicanți, s'au ținut pe lângă fiecare școală de cântăreți existentă, din Arhiepiscopie. S'a remarcat necesitatea lor, atât sub raport muzical, cât și sub raport misionar, ca organe de ajutor ale Preotului în parohie.

In locul săptămânii de retragere, vom avea în anul acesta o *Consfătuire pastorală*, cu mai mulți P. C. Preoți din Capitală, la Sf. Mănăstire Cernica. Cu acest prilej se vor examina posibilitățile unei intensificări de propagandă culturală-misionară, ca și de asistență creștină-socială, atât în Capitală, cât și în celelalte centre ale Arhiepiscopiei. Materialul adunat, va fi folosit și de conferințele P. C. Protoierei, ce se va ține la sfârșitul lunii Septembrie, la reședința Sf. Patriarhii.

Primim pentru „Apostolul“, orice chestionări și nedumeriri, — în chestiuni de ordin pastoral în genere, de misionarism, colportaj, predarea învățământului religios, ș. a. Răspunsurilor le dăm loc în paginile revistei, urmate de lămuriri necesare. Dorim ca paginile revistei noastre, să fie în legătură cu realitatea vie a activității noastre pastorale.

I. P. S. Patriarh, a vizitat ultimul timp, Mănăstirea Negru-Vodă din Câmpulung-Muşcel și cartierul Șubești, unde s'au refăcut în chip artistic toate lucrările deteriorate de incendiul trecut. Deasemenea a vizitat și mărețul mausoleu al eroilor dela Pravăț, ce s'a terminat și așteaptă inaugurarea ce se va face în prezența M. S. Regelui.

Secția culturală a Consiliului eparhial al Sf. Arhiepiscopii, a hotărît dispunerea de urgență pentru a se constitui comitetele parohiale, conform art. 52 din Statutul legii de organizare a Bisericii, — în vederea intensificării activității misionare-culturale și de asistență creștină-socială.

Preoții din Capitală, sunt convocați într'o urgență adunare, în vederea instrucțiunilor necesare, pentru constituirea comitetelor parohiale. Adunarea va avea loc *Joi 6 Septembrie, ora 6 d. a., în sala clerului „Ajutorul“*, sub prezența P. S. Arhiepiscopului vicar Tit Simeedrea.

Vor participa și membrii ai Consiliului eparhial, secția culturală.

S U M A R :

Imperativul școlii creștine . . .	Consilier
Mitropolitul Grigore Dascălul. Comemorarea unui centenar (+1834—1934).	Pr. M. Bulacu
Visul pedagogic al unui copil al Bucureștilor. (Mitropolitul Grigorie Dascălul)	N. Iorga
Schițe din istoria mitropoliei din București, cu privire la construirea bisericii și portretelor zugrăvite în biserică	***
Copilul și sentimentul religios	M. Marinescu
Lucrare creștinească în orașul Giurgiu	***
Ai nesocotit „Cuvântul lui Dumnezeu“. Convorbirea cu un sectant	***
Când Biserica Oortodoxă Creștină lucrează	***
Recunoștința credincioșilor față de preotul lor	***
Statutele Asociației „Tinerimea Creștină Ortodoxă Română“	***
Sărbătorirea preoților meritoși	***

CRONICA INTERNĂ

Culturale: Cărți	***
Administrative bisericesti: Circulări	
Vacante: preoți, cântăreți. Din Consiliu	***
Mulțumiri	***
Misionare: Dela Asociația misionară „Patriarhul Miron“	***
Economice: Circulări	***
Informații	***